

VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945

LJUBLJANA, APRIL 2007 – Št. 68

Na gradu Rajhenburg je bil leta 1941 štab nacistične Nemčije za izgon Slovencev. Sedaj je na gradu muzej slovenskih izgnancev.

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je leta 2004 dobilo od Mariborske škofije v najem del grajskih hlevov, kjer je bilo leta 1941 največje zbirno taborišče za izgon Slovencev. DIS je leta 2005 obnovil ostrešje in strehe, leta 2006 pa celotno fasado tega objekta. (Foto: A. Rupar)

V letu 2007 je društvo začelo z urejanjem notranjih prostorov, urejeno pa je tudi celotno dvorišče, kjer bo osrednja prireditev ob dnevu izgnancev (Foto: A. Rupar)

PRISRČNO VABLJENI

na osrednjo prireditev
Društva izgnancev Slovenije 1941–1945
ob dnevu izgnancev
v soboto, 9. junija, ob 11. uri,

pri nekdanjih grajskih hlevih in konjušnicah
v Brestanici pri Krškem,
kjer je bilo leta 1941
največje zbirno taborišče za
izgon Slovencev.

Pričakujemo, da se bo prireditve udeležilo
več tisoč izgnancev, beguncev,
prisilnih delavcev in drugih žrtev vojnega
nasilja ter njihovih svojcev.

Povabljeni so tudi predstavniki republiških
organov, organizacij in društev
ter gostje iz drugih držav, s katerimi
sodeluje DIS.

Veselimo se prijetnega druženja.

Izvršilni odbor Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 se je odločil, da bo letos osrednja prireditev ob dnevu izgnancev in 62. obletnici vrnitve iz izgnanstva in begunstva ter zmage nad fašističnim in nacističnim nasiljem na dvorišču nekdanjih grajskih hlevov in konjušnice v Brestanici pri Krškem. Tako si bodo udeleženci lahko ogledali to zbirno taborišče za izgon Slovencev, ki ga obnavlja DIS s prispevki svojih članov, Ministrstva za kulturo RS in občin, ki so podpisale pismo o nameri, da se vsaj del tega taborišča ohrani bodočim rodovom v vednost, kako so okupatorji Slovence obravnavali kot živino in nas v živinskih vagonih preseljevali v svoje države za sužnje.

Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 se zahvaljuje vsem, ki so po svojih močeh prispevali, da smo že obnovili ostrešje in strehe taborišča in s tem ohranili ta spomenik kot pomnik na čas, ki se ne bi smel nikoli ponoviti.

Posebna zahvala Mariborski škofiji, ki je kot lastnik dela nekdanjih hlevov dala ta objekt Društvu izgnancev Slovenije 1941-1945 v najem za dobo 99 let. Pričakujemo, da bodo naše prizadevanje za notranjo ureditev taborišča še naprej podpirali Ministrstvo za kulturo RS in občine, kot tudi vsi tisti, ki želijo ohranjati zgodovinski spomin na nasilje nad Slovenci med drugo svetovno vojno.

Izvršni odbor Društva izgnancev Slovenije 1941-1945

Prvi mednarodni kongres izgnancev in beguncev »Evrope« v Trstu od 29. do 31. marca 2007

Po izjavah italijanskega predsednika 10. februarja 2007 se ni slučajno zgodil še prvi mednarodni kongres izgnancev in beguncev »Evrope« v Trstu od 29. do 31. marca 2007, ki ga je sklicala Unija Istranov v sodelovanju s sudetskimi Nemci.

V Društvu izgnancev Slovenije se ne strinjamo, da se je ta kongres proglašal za »evropski kongres«, saj ne more predstavljati izgnancev in beguncev, torej tudi ne Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 in njegovih članov. O tem stališču je DIS obvestil organizatorje kongresa v Trstu.

V zvezi s sklicanim 1. kongresom izgnancev in beguncev v Trstu je predsednica DIS Ivica Žnidaršič s sodelavci povabila na razgovor več strokovnjakov in diplomatov.

Organizatorji kongresa želijo doseči priznanje pravic pregnancev ter njihovih potomcev, da se vrnejo na ozemlje, od koder so odšli po drugi svetovni vojni, in da se jim vrnejo nepremičnine. Med državami, ki se bodo morale soočiti z zahtevami udeležencev kongresa, so navedene naslednje države: Litva, Latvija, Estonija, Poljska, Češka, Slovaška, Madžarska in Slovenija. Tako je Slovenija uvrščena med države »preganjalke« oziroma med tiste, ki naj bi storili genocid in etnično čiščenje nad Italijani po koncu druge svetovne vojne.

Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 zavrača tezo o genocidu nad italijanskim življenjem v Istri in Julijski krajini, saj je to tudi v nasprotju z ugotovitvami skupne slovensko-italijanske mešane komisije zgodovinarjev in strokovnjakov. Vsebina teh ugotovitev je bila objavljena v Sloveniji, v Italiji pa žal še ne.

Na kongresu je bil sprejet ustanovitelski akt Evropske zveze ezulov in izgnancev in skupen dokument, ki so ga poslali Evropski uniji, Organizaciji združenih narodov, vladam držav članic Evropske unije in Evropskemu sodišču za človekove pravice.

DIS opozarja, da je treba preprečiti, da bi Evropska unija sprejela kakršen koli za nas diskriminatorni dokument, ki bi temeljil na vse bolj vztrajnem italijanskem prirejanju zgodovine.

Zato smo obvestili tudi vseh sedem slovenskih evropskih poslancev o tem kongresu v Trstu in jih seznanili s stališči Društva izgnancev Slovenije 1941-1945, da se ta kongres ne more razglašati za evropski, ker o tem niso povprašali izgnancev in beguncev drugih evropskih držav, niti članov našega društva, ki so postali izgnanci in begunci brez krivde in brez možnosti izbire. O kongresu smo obvestili tudi predsednika RS, Ministrstvo za zunanje zadeve, organizacije žrtev vojnega nasilja, Zvezo združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije, Zvezo slovenskih izgnancev v Celovcu ter druge.

Z uveljavitvijo mirovne pogodbe med Italijo in Jugoslavijo so Italijani imeli izbiro, lahko so ostali v Jugoslaviji, lahko pa so se preselili v Italijo. Slovencem pod italijansko okupacijo ta izbira ni bila dana. Italijanom, ki so ostali v Sloveniji, je bila vedno zagotovljena pravica do materinščine, uvedena vse od leta 1945 dvojezičnost, slovenski nacionalni manjšini Italija tega ni zagotovila.

Med nami – slovenskimi izgnanci in begunci in italijanskimi ezuli je velika razlika, zato na tem kongresu, tudi če bi bili povabljeni, ne bi sodelovali. Mi smo bili žrtve fašizma in nacizma in nismo v ničemer povzročali preganjanja.

Pismo organizatorjem kongresa v Trstu

Spoštovani Massimiliano Lacota,
Unija Istranov Trst!

Prejeli smo Vaše pismo na naše vprašanje o kongresu, ki ga pripravljate 29. do 31. marca 2007 v Trstu. Po informacijah v tisku smo ob Vaših pripravah na prvi kongres Evropske zveze ezulov in izgnancev ugotovili, da upoštevate samo begunce, ki so odšli ali bili pregnani s svojih domov po koncu druge svetovne vojne in tudi tiste, ki so svoje domove zapustili na podlagi mednarodnih in meddržavnih pogodb. Želeli bi Vas opozoriti, da so bili v času prve svetovne vojne, med obema vojnoma in posebno med drugo svetovno vojno z območja današnje Republike Slovenije stotisoči nasilno prisiljeni v emigracijo ali bili izgnani in deportirani. O njihovem trpljenju ima naše društvo, ki združuje begunce in izgnance v letih 1941-1945, pa tudi prej, obširno dokumentacijo.

V 20. stoletju je doživelo trpljenje v begunstvu in izgnanstvu zelo veliko narodov.

Preganjanje, ki ga pogojujejo etnična, rasna in ideološka nestrpnost, se torej ni začelo 10. maja 1945, ko je bilo v Evropi uradno konec druge svetovne vojne. Dogodke po tem je mogoče razumeti zgolj v kontekstu tega, kar se je zgodilo v obdobju imperializma, antisemitizma, fašizma in nacizma, katerih glasniki sta bili v Evropi v prvi vrsti fašistična Italija in nacistična Nemčija. Kajti, če tega ne vzamemo v poštev, se ne moremo izogniti nevarnosti, da bi žrtev sil osi ne enačili z njihovimi povzročitelji gorja. Če sprejmemo Vaše tolmačenje dogodkov, bi se – kljub priznavanju trpljenja, ki so ga morali prestati begunci po drugi svetovni vojni, kar obžalujemo – tudi ne mogli izogniti nevarnosti, da ne bi postavili pod vprašaj povojne ureditve Evrope, kakor so jo določile zmagovite sile med leti 1945-1947.

Izhajajoč iz teh ugotovitev ugovarjamo Vaši odločitvi, da se predstavljate kot glasniki beguncev in izgnancev v Evropi. Toliko bolj, ker o tem niste obvestili naše organizacije, ki deluje že več kot petnajst let in združuje 17.200 še živih izgnancev in beguncev, povezanih v 85 Krajevnih organizacij DIS in številnih drugih sorodnih združenj, v prvi vrsti tistih, ki so trpeli zaradi nacizma in fašizma. Prav tako nam niste posredovali vabila in programa za to srečanje.

Med udeleženci vašega kongresa in slovenskimi izgnanci in begunci ter begunci, izgnanci iz številnih evropskih držav so velike razlike – mi nismo z ničimer povzročili preganjanja, usoda ezulov pa je bila povzročena zaradi genocida nad Slovenci, ki ga je povzročila nekdanja fašistična italijanska država, poleg tega so ezuli imeli možnost izbire, ki je slovenski izgnanci in begunci ter drugi nismo imeli, pa nam še do danes ni nihče povrnil gmotne škode.

Obveščamo Vas tudi, da bomo s temi pomisleki glede Vašega kongresa seznanili slovensko javnost, Svet Evrope in Evropsko unijo, ki pa ne bodo mogli pristati na Vaš predlog, da se eksodus italijanskega življa iz Istre in Kvarnerja proglasi za genocid, saj je večina njih bila optantov.

Upamo, da boste naša pojasnila z razumevanjem sprejeli.

S spoštovanjem!

Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945
prof. Ivica Žnidaršič
predsednica

Na pogovoru 1. marca 2007 so bili (od desne proti levi): Jože Krizančič, Herman Janež, dr. Božo Repe, dr. Jože Pirjevec, Samo Pahor, Mojca Drčar Murko, Marko Kosin in Zdenka Kaplan.

(Foto: Niko Mušič)

Informacije o dejavnosti organov Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945

Tiskovna konferenca DIS

Del udeležencev na tiskovni konferenci DIS 26. 3. 2007

Predsednica DIS Ivice Žnidaršič je 26. marca 2007 sklicala tiskovno konferenco DIS, na kateri je seznanila predstavnike sredstev javnega obveščanja o mednarodni dejavnosti DIS. Na tiskovni konferenci so novinarji dobili informacije:

- o sodelovanju DIS z Evropsko komisijo o muzejski in arhivski dejavnosti DIS, povezani z izgonom Slovencev med drugo svetovno vojno.
- o pobudah Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za ustanovitev Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945
- o ustanovitvi društva »usoda slovenskih prisilnih delavcev v nemškem mestu Rudolstadt«
- o odkritju spomenika slovenskim izgnancev, umrlim v mestu Arnstadt.

- o 1. mednarodnem kongresu izgnancev in beguncev »Evrope«, od 29. do 31. marca v Trstu.
- o pripravi na osrednjo prireditev DIS ob dnevu izgnancev z mednarodno udeležbo, ki bo 9. junija 2007 v Brestanici.

Za sklic tiskovne konference smo se v Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945 (DIS) odločili zato, ker želimo slovensko in evropsko javnost seznaniti o dejavnosti društva s posebnim poudarkom na mednarodni dejavnosti za ohranjanje spomina na genocidno in raznarodovalno politiko do Slovencev med drugo svetovno vojno, v fašistični Italiji pa že od 1920 leta dalje, ter o nepopravni vojni škodi, nastali v času okupacije Slovenije in ob izgonu Slovencev.

Ogled Peršmanovega spominskega doma

Predsednica DIS si je v sodelovanju s predsednikom Zveze koroških izseljencev Jožetom Partlom in koroškimi prijatelji 21. februarja 2007 ogledala Peršmanov spominski dom, v katerem sta muzej antifašističnega boja na Koroškem in del razstave o izgonu koroških Slovencev.

Ob tej priložnosti so se pogovarjali tudi o sklicanem kongresu Unije Istranov

v Trstu in nestrinjanju, da se ta kongres razglaša za »evropski kongres«.

Govor je bil tudi o pospešitvi ustanovitve Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945.

Idejo za ustanovitev tega odbora je dalo Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 že leta 2002.

Pri Peršmanovem spominskem domu 21. 2. 2007. (Foto: A. Rupar)

Delegacija DIS pri Jožefu Jerovšku, predsedniku Odbora za mednarodno dejavnost Državnega zbora RS

Delegacijo DIS je 4. aprila 2007 sprejel Jožef Jerovšek, predsednik Odbora za mednarodno dejavnost Državnega zbora. V delegaciji so bili Ivice Žnidaršič, predsednica DIS, Jože Križančič, podpredsednik DIS in Alojz Rupar, predsednik Komisije za informativno dejavnost pri IO DIS. Delegacija je g. Jožefa Jerovška seznanila o stališčih DIS v zvezi s kongresom v Trstu in potrebo, da bi poleg DIS tudi državni organi Slovenije protestirali, ker so Slovenijo na tem kongresu omenjali kot državo, ki je povzročila etnično čiščenje nad Italijani, ter zahtevami optantov, da se vrnejo v Istro, in da se jim

povrne premoženje. Predsednik Odbora za mednarodno dejavnost DZ je bil seznanjen tudi o večletnih pobudah DIS za ustanovitev Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1946, o tem, kako DIS skrbi za obnovo in vzdrževanje grobov slovenskih izgnancev v Nemčiji, o sodelovanju s Komisijo Evropske unije ter o odprtih vprašanjih za povračilo gmotne škode, nastale med drugo svetovno vojno.

Delegacija DIS je g. Jerovšku izročila tudi nekaj publikacij DIS in Vestnike DIS.

Seja Skupščine DIS

Na seji Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 12. marca 2007 so obravnavali poročilo o finančnem in materialnem poslovanju DIS v letu 2006 in sprejeli zaključni račun za leto 2006. Vsi delegati Krajevnih organizacij DIS so potrdili in sprejeli zaključni račun in obrazložitev ter potrdili tudi stališče Nadzornega odbora Skupščine DIS, ki je ocenil, da organi DIS skrbno ravnaajo z

uporabo sredstev. Delegati so prejeli tudi podroben pregled sredstev za nadaljnjo obnovo zbirnega taborišča v Brestanici in odobrili porabo sredstev v ta namen v letu 2006.

Imena in zneske vseh darovalcev je Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 objavilo v posebni publikaciji, ki je na ogled vsem zainteresiranim.

Seja Izvršnega odbora DIS

Dne 19. aprila 2007 se je sestal Izvršni odbor Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in obravnaval med drugim:

- Poročilo za Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve o porabi družbenih sredstev v I. kvartalu – januar, februar in marec 2007
- Razpis kuratorija o subvencioniranju programa »Pripravljenost pomagati ostarelim, predvsem žrtvam nacizma«.
- Pohod ob nemško-italijanski okupacijski meji od Murne do Telč.
- Dejavnost, povezana z ustanovitvijo Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev nacizma in fašizma v letih 1920–1945.

- Priprave na osrednjo prireditev ob dnevu izgnancev.
- Pravilnik o finančnem poslovanju DIS in vsebino Vestnika DIS, št. 68

Vsi člani Izvršnega odbora DIS in predsednika Nadzornega odbora ter Častnega razsodišča Skupščine DIS prejmejo za vse točke dnevnega reda sedaj tudi obširna pismena gradiva, da lahko na svojem območju dajejo potrebne informacije krajevnim organizacijam DIS in članstvu DIS.

Veliko informacij dobivajo člani tudi preko Vestnika DIS, ki izhaja petkrat na leto, in na sedežu DIS v Ljubljani, Komenskega 7.

Sestanki komisij IO DIS

Vmesecu marcu in aprilu 2007 so se sestale tudi nekatere komisije pri Izvršnem odboru Društva izgnancev Slovenije 1941–1945. Komisija za organizacijske zadeve je obravna-

vala priprave na osrednjo prireditev ob dnevu izgnancev, finančni pravilnik o računovodstvu in o pridobivanju donatorjev, Komisija za stike s kraji izgnanstva pa priprave na izlet v kraje izgnanstva.

Sestanek Komisije za finančna vprašanja pri IO DIS (26. 3. 2007) Od leve proti desni: dr. Jazbec, Jože Križančič, Albin Pražnikar, Jožica Stezinar in Vinko Gabršek. (Foto: I. Žn.)

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

65 let od izгона prekmurskih Slovencev

O nasilju nad Slovenci na ozemlju, ki so ga okupirali Madžari med drugo svetovno vojno, in sicer med leti 1941 in 1945, je Društvo izgnancev Slovenije izdalo brošuro, v kateri so objavljeni podatki o okupaciji dela Slovenije po Madžarski.

V letih po prvi svetovni vojni so se Slovenci začeli izseljevati iz slovenskega Primorja in hrvaške Istre, ker jih je preganjal italijanski fašizem, ki jih je s svojo raznarodovalno politiko želel poitalijaniti. Vsak narod pa ima svoj jezik in ponos, tako tudi Slovenci, in ker niso želeli živeti pod italijansko fašistično oblastjo, so se začeli množično izseljevati na območje današnjega Prekmurja, kjer je že v prvih letih po prvi svetovni vojni zraslo pet kolonij, naseljenih s temi begunci. Nastale kolonije se imenujejo Petišovci, Benica, Pince-Marof, Dolga vas in Kamovci. Eden glavnih razlogov, zakaj so ljudje v begu izbrali to območje, je bila leta 1921 izvedena agrarna reforma,

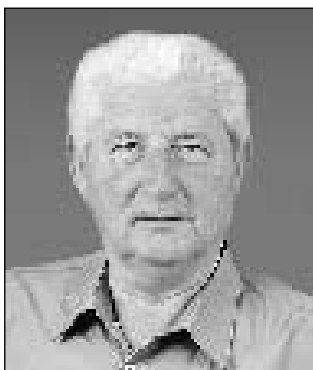
s katero jim je država z boljšimi pogoji plačila razdeljevala zemljo, ki je bila takrat osnovni vir preživetja.

Leta 1941, ko je prevzela oblast madžarska civilna uprava na območju Prekmurja (današnje Murske Sobote in nekdanje Dolnje Lendave), se je za te ljudi znova začel boj za preživetje.

Madžarski okupator je s svojo kruto raznarodovalno politiko in raznimi genocidnimi dejanji želel asimilirati na tem območju živeče ljudi. Tako so vse slovenske uradnike nadomestili z madžarskimi, madžarščina pa je postala uradni jezik. Raznarodovalna politika se je začela s sežiganjem slovenskih knjig in literature, Slovincem pa so plenili premoženje in jih zapirali. Še več, pošiljali so jih na prisilno delo, jih izganjali, mučili in ubijali. Imeli so jih za manjvreden, zaničevan narod.

22. junija 1942 so izgnali vse primorske koloniste iz vasi Pince-Marof, Benica, Petišovci, Kamovci in Dolga vas v taborišče

Pogovor s predsednikom KO DIS Pince-Marof, Benica, Petišovci

Alojz Voščun, predsednik Krajevne organizacije Pince-Marof, Benica, Petišovci

Alojz Voščun je predsednik Krajevne organizacije Pince-Marof, Benica, Petišovci. Kot njen predsednik nam lahko pove kaj več o izgnanih ljudeh, o samem društvu in njegovem delovanju.

Gospod Voščun, nam lahko poveste, kdaj in zakaj je bila ustanovljena Krajevena organizacija, kateri predsedujete, in koliko članov šteje ter kaj so njene naloge danes?

Krajevna organizacija Pince-Marof, Benica, Petišovci je bila ustanovljena pred sedmimi leti in združuje izgnane, internirane in prisilne delavce, ki jih je madžarski okupator preganjal med leti 1941–1945. Vključene pa imamo tudi potomce beguncev, ki so zaradi fašističnega nasilja pribežali iz Italije v Prekmurje. Organizacija si prizadeva za ohranjanje zgodovinskih vrednot in izročila izgnanstva med leti 1941–1945. Poleg ohranjanja zgodovinskih vrednot si prizadevamo tudi za združevanje še živečih izgnancev in žrtev vojnega nasilja z namenom, da bi ohranili spomin na izgnanstvo ter dosegli moralno zadoščenje in predvsem pravično vojno odškodnino. Danes naša Krajevna organizacija šteje okoli 70 članov, ki spremljajo pobude DIS o sprejetju zakona o vojni odškodnini na občasnih sestankih in drugih srečanjih.

Se srečujete tudi z drugimi krajevnimi organizacijami po Sloveniji in o čem teče beseda na srečanjih?

Ja, srečujemo se tudi z drugimi krajevnimi organizacijami, predvsem na poslovnih sestankih s predsednico društva v Ljubljani, enkrat na leto pa skupaj organiziramo občni zbor, kjer se srečamo vsi izgnanci Slovenije in se ob pestrem

kulturnem programu spominjamo težkih dni, z grozo preživetih v raznih taboriščih po vsej Evropi.

Boste mogoče v kratkem organizirali kakšno prireditev izgnancev v spomin?

Seveda, pohvalimo se lahko z letošnjo osrednjo prireditvijo ob dnevu izgnancev, ki bo 9. junija v Brestanici. Takrat si bodo udeleženci lahko ogledali obnovljene strehe in fasado zbirnega taborišča za izgon Slovencev.

Kaj je osrednji cilj vaše organizacije v letošnjem letu?

V letu 2007 si naša Krajevna organizacija Pince-Marof, Benica, Petišovci prizadeva predvsem, da bi ob 65. obletnici izгона postavili pomnik in uredili spominsko sobo, kjer bi razstavili spomine na življenje v taborišču Sarvar. To bi želeli postaviti v vaškem domu Pince-Marof, ki je bil leta 1942 zbirni kraj za izgon v taborišče.

Se kaj s še živečimi izgnanci vračate na pokopališče Sarvar? Kako je tam danes?

Ja, občasno organiziramo za vse naše člane tudi ogled taborišča Sarvar, kjer je pokopanih zelo veliko prekmurskih Slovencev, ki na žalost niso preživeli hudega trpljenja v taborišču. Tam je postavljen skupen spomenik vsem umrlim, vsak pa ima tudi svoj grob z imenom, priimkom in datumom rojstva ter smrti. Lepo je razvidno, da je bilo največ žrtev med starejšimi in otroki. Na zgradbi nekdanjega taborišča se nahaja tudi plošča v spomin taboriščnikom, lesenih barak, ki so bile poseljene z ujetniki, pa danes ni več. Ostala je le še zidana stavba, kjer sta bili uprava in ambulanta taborišča.

Prosim še, da na kratko pojasnite, kakšne so danes razmere med nekdanjimi, danes še živečimi izgnanci in drugimi prebivalci vašega kraja, ali so vidne kakšne posebnosti?

Ni nobenih posebnosti, z veseljem pa lahko povem, da nekdanji kolonisti – potomci beguncev zaradi fašističnega nasilja v Italiji in drugi prebivalci krajev Pince-Marof, Benica, Petišovci, Kamovci in Dolga vas (to so Madžari, Hrvati in drugi) danes živijo v sožitju. Predvsem so zelo srečni, da lahko živijo mirno in svobodno.

Martina Kramar

Sárvár na Madžarskem, se tega še danes živo spominja Alojz Voščun, predsednik Krajevne organizacije Pince-Marof-Benica-Petišovci Društva izgnancev Slovenije. To je datum, po katerem je še danes poimenovana ulica v Petišovcih, od koder so jih izgnali največ. Kot pravi Alojz Voščun, je bilo taborišče Sárvár v opuščenih tovarni svile in je lahko sprejelo tudi do 8000 internirancev. Znano je, da to sicer ni bilo taborišče smrti, zato pa nenehnega poniževanja, prisilnega dela, neznosne bede in pomanjkanja. Zaradi hudega mraza pozimi, lakote in raznih bolezni, kot sta bili tifus in tuberkuloza, je pred očmi množice ujetnikov umrlo veliko ljudi, predvsem starejših in otrok, ki niso prenesli težkega življenja v taborišču. Nekateri so utrpeli veliko škodo na premoženju in zdravju in tudi trajno invalidnost, saj so bili izkoriščani do onemoglosti. Tako se še danes, kot navaja Alojz Voščun, Društvo izgnancev Slovenije bori za sprejetje zakona o uveljavitvi materialne odškodnine, saj so se ljudje po končani vojni vrnili v izropane

in uničene domove, brez vsakršnih sredstev za nadaljnje preživetje.

Društvo izgnancev Slovenije je krovna organizacija izgnancev celotne Slovenije s sedežem v Ljubljani. Predseduje mu Ivica Žnidaršič. Je organizacija, ki si prizadeva za priznanje in zagotavljanje pravic žrtev vojnega nasilja in uresničevanje interesov njegovih članov.

V Društvu izgnancev Slovenije je združenih 85 Krajevnih organizacij. Ena KO DIS deluje tudi v Zagrebu. Izdajajo svoje interno glasilo, Vestnik DIS, ki izhaja večkrat na leto, v njem pa je moč najti članke o izgnanstvu, raznih jubilejnih prireditvah in mednarodni dejavnosti DIS-a.

Ker v letošnjem letu mineva 65. obletnica od izгона v taborišče Sárvár na Madžarskem, je dovolj razlogov, da se več govori in piše o raznarodovalni in genocidni politiki okupatorjev do Slovencev med drugo svetovno vojno ter drugih oblikah nasilja, katerim so bili ljudje izpostavljeni. Kot sami pravijo: »Lahko vse to odpustimo, pozabiti pa ne moremo!«

Marta Kramar

Tudi v Mozirju aktivni

O bčni zbor KO DIS Mozirje je bil 24. 3. 2007. Poleg članov so se zboru udeležili tudi Franci Vidmar, član IO DIS, in mag. Franc Tratnik, predstavnik območne organizacije ZB NOB. Zbor je odprl predsednik KO DIS Mozirje Franc Bezovšek, ki je v poročilu povedal o aktivnostih v minulem letu in predlagal program za tekoče leto. Posebej je izrazil zadovoljstvo, da so uspeli v 250 izvodih tiskati knjigo »Oh, kako je dolga pot« in da so uspešno organizirali promocijo te knjige. Govoril je o prizadevanjih DIS, da bi bil sprejet zakon o poplačilu gmotne škode, nastale med drugo svetovno vojno, ter o sodelovanju na prireditvah, ki jih organizira DIS.

Z občnega zbora KO DIS Brežice

Predsednica Krajevne organizacije DIS Brežice Emilija Držanič je na letošnjem zboru poudarila, da bodo pri delu v prihodnje sledili načrtom DIS; po potrebi in sposobnostih bodo pomagali svojim članom, ker je lepo biti v družbi enakih, zato so si dejavnost tako tudi zastavili. Zavzemali se bodo za ohranitev že uveljavljenih pravic, pri čemer sta vse prizadevanje vložila predsednica DIS Ivica Žnidaršič in poslanec v DZ mag. Franc Žnidaršič. Poleg vseh oblik, ki jih razvijajo v DIS, pa je naloga vsakega društva, da pomaga lajšati življenje starejšim in bolnim in se izkaže pri zagotavljanju temeljnih človekovih vrednot, kajti niti država niti krajevne skupnosti niso tako bogate, da bi lahko vsem potrebnim zagotovile oskrbo v domovih, saj smo v državi tisti nad 65 let na vrhu. Kot je povedala na zboru Anka Tominšek, članica Izvršnega odbora DIS, so izgnanci dosegli pravice, ki so jih uveljavili po dolgih naporih, in sicer od rente, zdravniškega zdravljenja do pravice zdravstvenega varstva v obsegu doplačila za zdravstvene storitve, ter glede rente pojasnila še, da se bo le-ta, ki se je vedno usklajevala kot pokojnine, zaradi različnih zakonov usklajevala z rastjo življenjskih stroškov enkrat letno, v januarju. Kar zadeva pravico do povračila gmotne škode, pa je pojasnila, da je DIS pripravil in zbral vse podatke o vojni škodi, medresorska komisija je te podatke že pregledala, pripravila izhodišča in jih predala Vladi RS. Vlada pa mora sedaj odločiti, ali se pripravi predlog zakona o poravnavi gmotne škode.

Opozorila je tudi na zadnjo novelo pokojninskega zakona glede uskladitve

Poročal je o zbiranju sredstev za obnovo grajskih hlevov – taborišča za izgon Slovencev in nudenju pomoči ostarelim in osamelim članom DIS. Priporočil je vključevanje svojcev v KO DIS in čim večjo udeležbo na osrednji prireditvi DIS 9. junija 2007 v Brestanici. Tajniško in blagajniško poročilo je podala Jožica Pečovnik, poročilo Nadzornega odbora pa Andreja Žerovnik.

Jože Jarunik je pozdravil protest Društva izgnancev Slovenije v zvezi z izjavami italijanskega predsednika. Franc Vidmar, član IO DIS, je čestital KO DIS Mozirje za izdajo knjige »Oh, kako je dolga pot« in odgovarjal na vprašanja udeležencev.

pokojnin, ko je urejen tudi poračun za nazaj, in sicer dvakrat letno, v mesecih februarju in novembru. V zvezi z varstvenim dodatkom pa je pojasnila, da se na podlagi zakona ob izkazanih socialnih transferjih vse dajatve (razen pokojnine, ki se še naprej usklajujejo z rastjo plač), usklajujejo z rastjo življenjskih stroškov, razen državne pokojnine.

Na vprašanje, zakaj nekateri v februarju niso dobili varstvenega dodatka oziroma se nekaterim ni povečal, pa je Tominškova pojasnila, da so na to opozorili že na seji sveta Pokojninskega in invalidskega zavoda, saj je varstveni dodatek izgubilo 863 upravičencev. V bistvu gre za tisti sloj upokojujencev, katerim z varstvenim dodatkom skušajo izboljšati njihov že tako težak gmotni položaj. Vedeti pa je treba, da je ta kategorija do varstvenega dodatka upravičena samo takrat, če izpolnjuje tudi predpisane pogoje premoženjskega cenusa, ti pa so zelo ostri.

Predsednica KO DIS Brežice Emilija Držanič je spomnila na srečanje izgnancev 9. junija v Brestanici ter pozvala člane, da se naročijo na Vestnik, kjer najdejo vse novosti. Da bi čimveč izgnancev ob srečanju užilo lepe trenutke, pa je Držaničeva za bogat kulturni utrip povabila dijake brežiške gimnazije in Folklorno skupino KD Oton Župančič iz Artič ter trenutek izkoristila, da je Gimnaziji Brežice in Osnovni šoli Brežice za uspešno in aktivno sodelovanje pri ohranjanju spomina na obdobje 1941–1945 podelila pohvali DIS, saj so se med nagajivim programom prepletale vrednote, v katere manj verjamejo morda ravno mladi.

Natja Jenko Sunčič

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Izgnanci radgonskega območja spregovorili o svojem delu

V Gasilskem domu Gornja Radgona so se na rednem letnem občnem zboru zbrali člani Območnega društva izgnancev (ODI) Gornja Radgona in ugotovili, da je za njimi še eno uspešno leto. Veselo so poudarili, da so lahko zadovoljni, saj so v minulih letih ter tudi lani le nekoliko nadoknadili tisto slabo, kar so preživljali v mladosti, ko so bili izgnani s svojih domov. Samo radgonsko društvo deluje že od osamosvojitve Slovenije in združuje taboriščnike, ukradene otroke, begunce, internirance, prisilne delavce, njihove otroke ter svoje in druge iz občin Apače, Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici. Izrazili so tudi zadovoljstvo, da so v letu 2006 uresničili celotni program dela, ki se je nanašal predvsem na druženje, zaznamovanje raznih pomembnih obletnic, izmenjavo izkušenj iz preteklosti, izlete ipd., z veseljem pa so tudi ugotovili, da se območje, na katerem živijo, pospešeno približuje razvitim delom države. »Živimo na območju, ki želi dohiteti zamujeno in se s hitrimi koraki približuje razvitejšim krajem. Tudi mi se veselimo vsega, kar nastaja v našem prostoru, v bližnji in širši okolici. Mimo Svetega Jurija se že oblikuje prometna arterija, ki nas bo močnejše in predvsem kvalitetnejše povezala s kraji v Sloveniji kot tudi s svetom. Občani naših občin težko pričakujejo drugo polovico leta 2008, ko se bo življenje naših ljudi lahko normaliziralo in se bodo kolone tovarnjakov preselile na novo avtocesto. Kmalu bomo dočakali tudi oskrbo z bolj zdravim pitno vodo, pozdravljamo pa tudi napore za čistejšo okolje. **Po dolgoletnih prizadevanjih smo priča gradnji doma za ostarele občane v Gornji Radgoni.** Ob koncu letošnjega leta bodo v njem našli svoj prostor tudi mnogi naši člani, mnogi

pa se bodo preselili iz tistih domov, v katerih so sedaj oddaljeni od svojcev in prijateljev. **Kmalu se bo podoben dom začel graditi tudi v Radencih.** Veseli nas, da se področje naglo gospodarsko krepi. Novi objekti se kar vrstijo in toplo nam je pri srcu, ker lahko pričakujemo, da bo prihodnost za naše vnuke in pravnuke bolj perspektivna.

Novi proizvodni obrati z novo sodobno tehnologijo, ki bodo zahtevali tudi visoko kvalificiran kader, odpirajo lepo prihodnost za mlade. Tudi na drugih področjih je delovanje dokaj razgibano in prepričan sem, da bodo naši kraji zaživi bogatejši življenje, »je med drugim poudaril predsednik ODI **Drago Mastinšek**, ki je dodal, da društvo trenutno šteje le še nekaj nad 100 članov in članic, kajti kot so ugotovili na redni letni skupščini, se stanje zelo spreminja, saj starejši nenehno umirajo. Tako je njihovo organizacijo v dobrem desetletju zapustilo že okoli 50 članov in članic, a se k sreči včlanjujejo svojci nekdanjih izgnancev, s čimer se število članstva ohranja.

Kot je na skupščini, katere so se poleg skoraj 90 odstotkov članstva kot gostje udeležili tudi podžupan Apač in Gornje Radgone **Franc Pižmoht** in **Dušan Zagorc**, predstavnica Upravne enote Gornja Radgona **Vidka Borko** in predsednik OZ ZZB NOB **Jože Kos**, povedal predsednik ODI Gornja Radgona **Drago Mastinšek**, so v društvu lahko v celoti zadovoljni s svojim delom. Za uspeh pa se je zahvalil tudi vodstvu DIS ter predstavnikom Mednarodne organizacije za migracije in še posebej Upravni enoti Gornja Radgona, kjer so izgancem nudili vso potrebno pomoč.

Spet so se spomnili prvega transporta, s katerim so bili odpeljani prvi izgnanci z

Občni zbor KO DIS Gornja Radgona (26. 1. 2007)

radgonskega območja že maja 1941. »Vse naše aktivnosti in proslave, povezane z obdobjem, ko sta bila premagana fašizem in nacizem, ko je bil konec največje morije v 20. stoletju, so tudi zahvala neštetim borcem in borkam, ki so se tudi za ceno življenja uprli črni golazni in njenim pomagačem. Kakšna bi bila Slovenija brez upora naših ljudi? Kje bi bila Primorska brez partizanov? Smo zares tako kratkovidni in lahkoverni? Našim borcem in vztrajnim ljudem gre zahvala, da živimo v samostojni in svobodni Sloveniji. Zato nikoli ne smemo zamolčati morije 2. svetovne vojne,« je bilo slišati med izgnanci.

Tudi letos bo veliko aktivnosti in skupnih dejavnosti, ki bodo še posebej namenjene druženju, srečanju, obujanju spominov ipd. »Nikoli ne bomo pozabili, kako smo končno dočakali 9. maj 1945, ko se je z veliko naglico širila vest, da so okupatorji premagani, in sledila je njihova brezpogojna kapitulacija. Mnóžica nemških vojakov in kolone kvizlingov so

bežale pred vdajo partizanski vojski, zato je svoboda nekoliko zamujala, vendar je bila prav tako dragocena. S tem ko so naše uporne matere in očetje ob izgonu, ko je krenil vlak, ob solzah in joku zmogli zapeti »O zdaj gremo, nazaj še pridemo«, so dali vedeti izganjalcem, da tudi zanje pride plačilo.

V življenju je veliko pomembnih dni, toda 9. maj 1945 je v naših srcih še posebej zapisan. In zato bomo ob tej obletnici organizirali srečanje izgnancev, kjer bomo med drugim tudi mlade seznanjali z zgodovino izgnanstva z željo, da česa podobnega ne bi nikoli doživeli,« je med drugim dejal **Mastinšek**, in dodal, da mladi morajo vedeti pravo resnico o vsem, kar se je dogajalo v letih 1941–1945.

Na zboru, kjer so prisotne nagovorili tudi podžupana Zagorc in Pižmoht ter drugi gostje, so učenci OŠ Gornja Radgona poskrbeli za prisrčen kulturni program, za veselo razpoloženje po uradnem delu pa je poskrbel harmonikar **Milan**.

Besedilo in foto: Oto Bakal

Občni zbor KO DIS na Bledu

Del udeležencev na občnem zboru KO DIS Bled (3. 3. 2007) - Foto: M. Bratuša

Letni zbor članov KO DIS Bled smo imeli 3. marca 2007 na Bledu. Udeležba je bila dobra, skoraj polovica članov. Zbora so se udeležili **Ivica Žnidaršič** in **Tinka Bratuša**, podžupan Občine Bled **Bojan Žerovc**, podžupanja Občine Gorje **Danijela Mandeljc** in predsednik KO Tržič **Alojz Žabkar**.

Z razdelitvijo Občine Bled na Bled in Gorje člani ostajamo skupaj v KO DIS Bled. V Občini Gorje živi četrtnina vseh članov. Ob zvokih harmonike Francija Podjeda smo člani zapeli himno izgnancev Oh, kako je dolga, dolga pot ... Udeležili smo se vseh zborov in srečanj v letu 2006, obiskali člane ob 80-letnicah, se spomnili bolnih in se poslovili od umrlih.

Ivica Žnidaršič nam je izčrpno poročala o delu IO DIS, težavah pri delu, njihovi vztrajnosti za doseg pravic in ohranjanje spomina na izgnanstvo.

Hvaležni smo vsem za vse delo, ki ga opravljajo prostovoljno v dobro vseh nas.

Priznanja DIS 1941–1945 so bila podeljena **Marjanu Sitarju**, **Poloni Cerkovnik**, **Angeli Bernard**, **Ivanki Flander** in **Mariji Rožič**. Občni zbor so pozdravili tudi ostali gostje, zaželeli uspešno delo in obljubili sodelovanje. Občina Bled je v letu 2006 prispevala finančna sredstva za muzej v Brestanici.

Ob igranju harmonike, prepevanju partizanskih pesmi in recitacijah je srečanje potekalo v prijetnem razpoloženju.

Polona Cerkovnik

Občni zbor KO DIS Celje

Člani Krajevne organizacije DIS Celje smo se 16. marca 2007 zbrali v Narodnem domu in pregledali delo preteklega leta. Počasi se zmanjšuje število aktivnih članov. Lani jih je umrlo pet. Nekaterim pa tudi bolezen omejuje gibanje. Naša društvena pisarna je odprta vsak petek od 9. do 11. ure.

Lani smo pripravili dva društvena izleta z avtobusom. Takšno druženje članov je zelo prijetno. Ko si ogledujemo lepe kraje po naši Sloveniji, se spominjamo tudi težkih časov izgnanstva in se ob kozarčku poveseimo. Tak prijeten izlet smo imeli jeseni po Dolenjski.

Naše skupščine se je udeležil podžupan Mestne občine Celje g. **Hren**. Prišla je tudi predsednica **Ivica Žnidaršič**, ki nam je pred-

stavila delo IO DIS in prizadevanja za uveljavitev naših pravic. Izgnanci v celoti podpiramo njeno delovanje in delo IO DIS.

Pripravljamo odkritje spominske plošče izgancem iz Celja. Po dogovoru z Mestno občino Celje, Muzejem novejšje zgodovine Celje in Zavodom za varstvo kulturne dediščine Celje bomo odkrili spominsko ploščo na vogalu zgradbe Celjski dom na Krekovem trgu, nasproti železniške postaje. Tudi v tej zgradbi so Nemci zbirali izgnance pred transportom v tujino. Ob odkritju spominske plošče bomo izdali tudi krajši zapis o izgancih iz Celja. Ta zapis bomo razdelili tudi na šolah, da spodbudimo mlade k večjemu zanimanju za dogajanja v Celju med vojno.

Franc Logar

Občni zbor KO DIS Celje (16. 3. 2007)

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor KO DIS Hrastnik

Oglašamo se z občnega zbora KO DIS Hrastnik, ki smo ga izvedli 23. februarja 2007. Pogled na precej polno dvorano poslovno-stanovanjskega objekta je bil razveseljiv, kar dokazuje, da se člani zavedajo vloge in pomena društva. Vsem se je bilo prijetno srečati. Rokovanje, pozdravi in veseli nasmehi ob ponovnem srečanju v času, ki ljudi vse preveč razdvaja, so nam segli globoko v srce. Spomini nas z leti vse bolj zbližujejo, a čas neizprosno hiti.

Veste, koliko nas je bilo? 200. In koliko jih je v letošnjem letu odšlo? Pet. Tako se vrste izgnancev glede na visoko starostno strukturo redčijo. Zato pa si prizadevamo za pridobitev novih, mlajših članov, da bi lahko društvo svoje naloge izpolnjevalo tudi v prihodnje. Občni zbor smo pričeli s prijetnim kulturnim programom, katerega sta izvedli citarka Sabina Strniša ter recitatorka Mihaela Deželak, ki je prebrala dve pretresljivi pesmi izpod peresa izgnancev.

Po prijetnem kulturnem programu je sledil uradni del občnega zbora. Najprej je predsednica **Marija Mejač** pozdravila vse navzoče. Občnega zbora so se udeležili tudi povabljeni gostje, med drugimi župan občine **Miran Jerič**, član izvršnega odbora DIS **Albin Pražnikar**, predsednik

Društva upokojencev Hrastnik **Franjo Krsnik**, predsednik Združenja borcev NOV Hrastnik **Jože Zorčič** ter predstavniki KO DIS iz sosednjih občin.

Predsednica Društva izgnancev Slovenije **Ivica Žnidaršič** se je zaradi preobremenjenosti z delom opravičila, a nam poslala pozdrave in lepe želje za uspešno delo zbora.

Z dvigom rok smo sprejeli z vabilom predlagani dnevni red. Temu je sledilo poročilo predsednice društva o delu v preteklem letu. Iz podanih poročil blagajničarke in nadzornega odbora je bilo razvidno, da se naše društvo v večini financira iz sredstev pobrane članarine naših članov ter dotacij občine Hrastnik, za kar smo našemu županu izredno hvaležni. Finančna sredstva obračamo smotrno, z njimi vsako leto poskrbimo za pogostitev udeležencev na občnem zboru, za skromna darila našim članom v domu starejših ob novoletnem obdarovanju, organiziramo pa tudi kakšen izlet.

V programu dela za leto 2007 smo zapisali, da se bomo udeleževali vseh aktivnosti, ki jih organizira DIS, udeleževali se bomo proslav, seminarjev, zborovanj in posvetov, koordinacij, skupščin. Udeležili se bomo

Del udeležencev na občnem zboru KO DIS v Hrastniku (23. 2. 2007)

obeh spominskih pohodov in osrednje prireditve ob dnevu izgnancev, ki bo letos 9. junija v Brestanici.

Po podanih poročilih je sledila razprava, v kateri je najprej spregovoril župan in pohvalil naše dosedanje delo ter ponudil tudi za naprej vso podporo pri vseh aktivnostih, ki jih izvaja društvo. Tudi ostali vabljeni gostje so se zahvalili za povabilo, pohvalili naše dosedanje delo

ter nam zaželeli še veliko uspehov ter medsebojnega sodelovanja.

Na koncu je predsednica navzoče povabila na družabno srečanje, kjer smo ob prijetnem klepetu in druženju obujali spomine. Ob odhodu pa je bilo slišati besede: »Bilo je prijetno, naslednje leto pa se zopet snidemo.«

Marija Mejač, predsednica KO DIS Hrastnik

Poročilo o delu KO DIS Trebnje

Letno srečanje izgnancev KO Trebnje dne 3. 3. 2007. Glavna govornica **Zdenka Kaplan**.

Predsednik KO DIS Trebnje **Zvone Duh** je pozdravil prisotne goste in člane organizacije, med drugimi **Zdenko Kaplan**, članico IO DIS in predsednico Komisije za stike s kraji izgnanstva, in se zahvalil za dobro sodelovanje Upravni enoti Trebnje. Potem je poročal o delu in dejal: »Delo društva je bilo v preteklem letu zelo uspešno. Člani Krajevne organizacije Trebnje smo se 7. junija 2006 udeležili osrednjega zborovanja v Mostecu v Ljubljani in si pri tem ogledali tudi ljubljanski grad. Zborovanja se je udeležilo 37 članov. Glavni govornik je bil predsednik Republike Slovenije **dr. Janez Drnovšek**. Ob tem bi se rad zahvalil vsem našim članom iz Krajevne organizacije Trebnje, ki so se tega zborovanja udeležili. Še posebna zahvala je namenjena Izvršnemu odboru Društva izgnancev Slovenije in predsednici **Ivici Žnidaršič**, ki je v Mostecu imela tudi govor o petnajstletni dejavnosti DIS in po letih predstavila, kako smo uveljavljali pravice izgnancev, prisilnih delavcev in drugih žrtev vojnega nasilja. 35 naših članov se je 30. aprila 2006 udeležilo pohoda ob nemško-italijanski okupacijski meji od Murne do Telč. Na prireditvi v Telčah je bil glavni govornik podpredsednik DIS **Janez Komljanec**. 28 članov naše krajevne organizacije se je 15. julija 2006 udeležilo pohoda od Telč do Bučke, na katerem je

bil glavni govornik mag. **Franč Žnidaršič**, vodja poslanske skupine DeSUS v DZ. Izvršni odbor je 20. septembra 2006 v Mariboru organiziral redno letno skupščino Društva izgnancev Slovenije, ki sva se je udeležila predsednik častnega razsodišča **Ivan Gole** in predsednik krajevne organizacije **Zvone Duh**. V letu 2007 načrtuje DIS 9. junija srečanje vseh izgnancev, prisilnih delavcev, beguncev ter drugih žrtev vojnega nasilja in svojcev v Brestanici. Vabim člane, da se tega zborovanja udeležijo v čim večjem številu. Ob tej slovesnosti si bomo namreč ogledali obnovljeno streho in fasado hlevov, kjer je bilo, kot je vsem znano, največje zbirno taborišče za izgon Slovencev. V letošnjem letu bomo poleg izpolnitve že omenjenih nalog obiskovali tudi starejše člane in jim pomagali skupno z drugimi družbenimi dejavniki.

Ob zaključku poročila se za vse požrtvovalno delo v imenu Krajevne organizacije DIS Trebnje zahvaljujem Izvršnemu odboru Društva izgnancev Slovenije ter še posebej **mag. Francu Žnidaršiču** in **Ivici Žnidaršič**, ki sta tudi v preteklem letu odločilno prispevala k dobrobiti vseh izgnancev.

V imenu KO DIS se zahvaljujemo Občini Trebnje za finančno podporo DIS.

Predsednik KO DIS Trebnje Zvone Duh

Občni zbor KO DIS Slovenske Konjice

Del udeležencev občnega zbora KO DIS Slovenske Konjice (5. 4. 2007)

Člani Krajevne organizacije DIS Slovenske Konjice smo se zbrali 5. aprila 2007 na občnem zboru v Slovenskih Konjicah.

Od 61 članov društva nas je bilo prisotnih 40 (66 %). Vabilu so se odzvali tudi gostje; predsednica DIS **Ivica Žnidaršič**, **Franjo Marošek**, predsednik ZB, in predsednik KO Slovenska Bistrica **Anton Žmavcer**.

V uvodnem delu je predsednik KO DIS Slovenske Konjice **Slavko Burja** pozdravil prisotne člane društva, posebej pa še goste. Občni zbor so vodili **Franč Omerzu** in člana **Marjan Košak** in **Ana Vrbnjak**.

Poročilo o delu v letu 2006 je predstavil predsednik **Slavko Burja**. Iz poročila je razvidno, da smo aktivno sodelovali pri izvajanju programa Društva izgnancev Slovenije. Nadaljevali smo organizacijo piknikov, ki so postali za naše člane in njihove svojce zelo priljubljena oblika druženja.

Obiskujemo tudi člane, ki živijo v domu za starejše občane v Slovenskih Konjicah. Najstarejša naša članica je **Zdenka Zore**, stara 95 let. Še vedno je zdrava, z dobrim spominom o dogajanju v obdobju izgnanstva.

V preteklem obdobju sta dosedanja župana Občin Slov. Konjice in Zreče, g. **Jazbec** in g. **Košir**, imela veliko razumevanja za naše delo in obstoj. Tudi od novih

županov, g. **Gorinška** in g. **Podvršnika**, pričakujemo, da bosta imela razumevanje za naše društvo.

Finančno poročilo društva v preteklem letu je na občnem zboru podal blagajnik **Vilko Premru**. V razpravi so sodelovali povabljeni gostje, posebej še predsednica **Ivica Žnidaršič**. Poudarila je, kako pomembno je, da smo aktivni v krajevnih organizacijah DIS. Omenila je napore DIS-a za priznanje materialne škode v času vojne. Zelo pomembno je, da z vsemi do sedaj izdanimi knjigami o trpljenju izgnancev kot tudi z muzejem ohranimo zgodovinski spomin na izgnance in begunce v II. svetovni vojni. Pozvala je k veliki udeležbi ob dnevu izgnancev, ki bo 9. junija v Brestanici.

Jože Logar nas je lepo presenetil z recitacijama **Zdravljice** in **Begunstva**.

Na občnem zboru so bila podeljena priznanja za posebne uspehe pri razvijanju društva in za ohranjanje zgodovinskega spomina na izgon in begunstvo Slovencev. Prejeli so jih: **Vilko Premru**, **Franč Omerzu**, **Marjan Košak** in **Franjo Marošek**.

Po končani razpravi so člani soglasno sprejeli poročila. Sprejet je bil tudi program dela za leto 2007. Sledilo je prijetno družabno srečanje ob kosilu in spominih na preteklost.

Marjan Košak, tajnik KO DIS Slov. Konjice

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Letni zbor KO DIS Ljubljana Šiška

Vsredo, 28. februarja 2007, smo se v dvorani Ljudskega doma v Šentvidu zbrali člani Društva izgnancev Ljubljana Šiška na 15. letnem zboru. Zboru so poleg 317 članov prisostvovali še: predsednica DIS Ivica Žnidaršič, predsednik ZB NOV Ljubljana Šiška Silvester Turk in predsedniki Krajevnih organizacij DIS ljubljanskega območja Milan Ferek, Anton Naroglav, Olga Kamenov in vodja Dnevnega centra pri domu starejših občanov v Dravljah Primož Krivic.

Pred pričetkom zбора je Marjan Krajnc v kratkem nagovoru opisal življenje in zasluge Franca Matka, dolgoletnega predsednika naše krajevne organizacije, od katerega smo se poslovili na ljubljanskih Žalah 23. februarja 2007. V nadaljevanju je predsednik naše Krajevne organizacije Karl Hribšek prisotne spomnil na bližajočo se praznika dneva žena in materinskega dne in poudaril trpljenje mater z majhnimi otroki v nečloveških razmerah v taboriščih, ko niso mogle izvajati svojega osnovnega materinskega poslanstva.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je Karl Hribšek v svojem poročilu opisal delo KO DIS Ljubljana Šiška.

Osnovno delo odbora KO Šiška je bilo svetovanje in pomoč vsak prvi četrtek v mesecu, preko telefona pa smo bili dosegljivi vsak dan. Večina vprašanj je bila povezanih s problematiko plačila za

prisilno delo po nemškem zakonu.

Naši člani so se na osnovi posredovanih pismenih navodil obračali za pomoč na Center za socialno delo Ljubljana Šiška, predstavljeno pa je bilo še delovanje Dnevnega centra pri domu za ostarele občane v Dravljah.

V letu 2006 smo se aktivno vključili v organizacijo osrednje prireditve ob dnevu izgnancev v Mostecu.

Krajevna organizacija Ljubljana Šiška je v letu 2006 štela 441 članov in 10 pridruženih članov. Na časopis Vestnik je bilo naročenih 386 članov.

Za obnovo hlevov na gradu Rajhenburg je bilo zbrano v letih 2005 in 2006 632.400,00 SIT, kar je danes 2.539,00 EUR.

Ob pričetku volilnih aktivnosti v Državni zbor, ki bodo ob koncu naslednjega leta, se moramo zavedati, da se v parlamentu sprejemajo zakoni, ki nam kaj dajejo ali vzamejo. Zato je pomembno dati podporo tistim poslancem, ki se bodo zavzeli za populacijo, ki ji pripadamo, saj smo poleg tega, da smo bili izgnani, sedaj upokojenci.

Ob koncu poročila se je predsednik Karl Hribšek zahvalil članom Odbora za dobro delo. Zahvalil se je tudi Silvestru Turku, predsedniku ZB Ljubljana Šiška, ki nam brezplačno daje v uporabo svojo pisarno.

Predsednici DIS Ivici Žnidaršič pa se je zahvalil za ves njen trud in dosedanje uspehe, ki so v veliki meri rezultat njene prizadevnosti in vztrajnosti.

Velika udeležba na občnem zboru KO DIS Ljubljana Šiška kaže na pomen delovanja DIS kot pomembnega dela civilne družbe

Predsednica DIS Ivica Žnidaršič je v svojem govoru opozorila na delo Medresorske komisije vlade RS za obnovo vprašanj vojne škode in na poslanska vprašanja v DZ o tem vprašanju.

Opozorila je tudi na kongres, ki ga organizira Unija Istranov v Trstu od 29. do 31. marca 2007. V nadaljevanju se je zahvalila za materialno pomoč pri obnovi hlevov v Rajhenburgu, kjer je bilo zaprtih na tisoče izgnancev pred transportom v Nemčijo in na jug nekdanje države.

Prisotne sta pozdravila še Silvester Turk in predstavnik DESUS-a Željko Železnik.

V diskusiji, ki je sledila, so člani opozarjali na ohranjanje zgodovinskega spomina in na sedanja dogajanja s poskusi potvarjanja zgodovinskih dejstev.

Anka Tomišek je govorila o usklajevanju pokojnin in o aktivnostih, ki so potrebne, da se ovrže zmotno mnenje o nujnosti pokojninske reforme, ter odgovorila na aktualna vprašanja.

Marjan Krajnc

Občni zbor KO DIS Leskovec

Člani KO DIS Leskovec smo 25. 3. 2007 v OŠ Leskovec pripravili občni zbor. Na naše veselje se je zbora udeležilo izredno veliko članov, saj vemo, da se naše vrste izjemno hitro redčijo. Tako lepa udeležba pa dokazuje, da naši člani priznavajo in podpirajo naše delo.

Vabilu so se odzvali predsedniki KS, v katerih živijo naši člani, predstavnik Zveze borcev Slovenije in ravnatelj OŠ. Veseli smo bili, da se je vabilu odzvala predsednica DIS Ivica Žnidaršič.

V uvodnem kulturnem delu sta nastopili dve recitatorki, zapel pa je kvartet »Fantje z Brezovske gore« (dva sta člana DIS, dva pa potomca). Posebej so nas razveselili s »Pesmijo izgnancev«, ki je naša himna in so jo zapeli prvič. Delegacija je odnesla cvetje k spominski plošči, ki je bila postavljena v spomin na vse umrle v tujini.

Zbor je potekal po ustaljenem redu.

Prisluhnili smo poročilom o delu in bili z njimi zadovoljni, prav tako pa tudi s programom za naprej, ki ga je podal predsednik Franci Žičkar.

Ivica nam je zelo izčrpno in razumljivo povedala vse o delu in prizadevanjih DIS v mednarodnem pogledu. Zato je prav in potrebno, da naše KO DIS obstajajo in delujejo tudi v prihodnje, ker je ostal še neopravnan dolg do gmotne škode.

Ob tej priložnosti je predsednica DIS podelila priznanji DIS našemu tajniku Marjanu Arhu in predsedniku Franciju Žičkarju.

Po končanem zboru smo se člani zbrali v sosednjem prostoru, kjer so naše pridne članice pripravile okusne prigrizke, dobro pecivo in kozarček domačega. Prav prijetno smo kramljali in ugotavljali, da je vedno lepo, kadar se družimo, saj nam tem za pogovor nikoli ne zmanjka.

Zdenka Žičkar

Občni zbor v Kapelah

Vsoto 31. marca 2007 smo se izgnanci KO DIS Kapele sestali na letnem občnem zboru. Tokrat je potekal v prostorih gostilne Rožman v Kapelah. Zbralo se je kar precejšnje število članov. Prisotni so bili tudi zastopniki sosednjih KO: Artiče, Čatež ob Savi, Dobova, Globoko in Bizeljsko in tudi nekdanji podpredsednik DIS Ivan Živič. Prisoten je bil tudi predsednik sveta KS Kapele Anton Cerjak.

Kot smo lahko slišali v poročilu predsednika KO DIS Franca Volčanka, se je tudi v letu 2006 število članov zmanjšalo za 8, ki so umrli. Tako je ugotovljeno, da je do 31. 12. 2006 umrlo v Kapelah skupaj že 113 članov DIS. Ob koncu leta je KO Kapele štela 174 članov, od tega 8 svojcev.

V letu 2006 smo se izgnanci iz Kapel udeležili zbora izgnancev v Mostecu v Ljubljani. Vseh udeležencev je bilo 35. Po proslavi smo se udeležili zbora v gostilni Žolnir v Kostanjevici na Krki, kjer smo imeli kosilo.

V nedeljo 15. 10. 2006 smo v Kapelah organizirali prireditev ob 65-letnici izгона. V župnijski cerkvi je brežiški kaplan Matjaž Roter daroval mašo za vse umrle v tujini. Proslavo so popestrili tudi

cerkveni pevci iz Korčule na Hrvaškem. Po maši je Moški pevski zbor Kapele imel krajši koncert in predsednik KS krajši nagovor za izgnance. Na trgu pred cerkvijo smo priredili priložnostno zakusko s sladkarijami in pijačo. Prisotne je s svojim igranjem zabaval Pihalni orkester Kapele. Vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri organizaciji proslave in prispevali sladkarije in pijačo, se lepo zahvaljujemo.

Na zboru je prisotne pozdravil tudi Ivan Živič in dejal, da moramo izgnanci še naprej tako čvrsto sodelovati v Društvu izgnancev, ker bomo le tako lahko prišli do pravic, ki nam pripadajo. V Društvu izgnancev naj bi sodelovalo čim več potomcev izgnancev, ki so trpeli v izgnanstvu. Predsednik KS Anton Cerjak je pozdravil prisotne in se zahvalil za povabilo na zbor. Izrazil je pripravljenost KS na sodelovanje z DIS še za naprej.

Po uradnem delu so se prisotni zadržali ob dobrem prigrizku in kozarcu vina. Ob prijetni glasbi in petju smo se zadržali še pozno v noč, nato pa se z željo po ponovnem srečanju veseli vrnili na svoje domove.

Avugst Šetinc

Zahvala

Sem eden izmed izgnancev. Pred kratkim sem prejel knjigo »Reka Drava joče« izdajatelja KO DIS občin: Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica. Knjiga zelo natančno opisuje dogajanja v težkih davnih vojnih časih.

Izgnan sem bil z družino kot štiriletni otrok iz Podvelke.

Vsa kalvarija izgnanstva je v knjigi zelo dobro predstavljena in ima zgodovinsko vrednost. S tem pisanjem želim snovalcem in avtorjem pričujoče knjige izreči največje priznanje in zahvalo za trud, ki so ga pri tem vložili.

Posebno zahvalo namenjam g. Marjanu Špeglju za napisano in resnično trajno prijateljstvo.

Jernej Zor

Občni zbor KO DIS Leskovec - 25. 3. 2007 (foto: Z. Ž.)

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Kljub starosti dobra udeležba

V dvorani PGD Žalec se je zbralo več kot sto članov Območne organizacije DIS Žalec. V prvi vrsti (od leve) pa so Ernest Ramšak, Viljem Petek, Melanija Žvikart in Jožica Babič.

Tradicionalni vsakoletni marčevski zbor članov Območne organizacije DIS Žalec sta tokrat s kratkim kulturnim programom in tremi čudovito zapetimi domoljubnimi pesmimi začela znana celjska glasbenika, harmonikar Viki Ašič st. in baritonist Andrej Bremec. Več kot sto članov in gostov, ki so se udeležili zbora, je bilo ganjenih ob lepem programu, ki bi ga še in še poslušali.

Uvodno poročilo o lanskem delu in programu za leto 2007 je prebral predsednik **Ciril Blagotinšek**. Pri lanskem delu je omenil dva jubileja – 65 let izgnanstva in 15 let obstoja Društva izgnancev v samostojni Sloveniji. Pripravili so več izletov in sodelovali pri različnih proslavah ter delo že precej ostarelim članom olajšali z odprtjem uradnih ur v krajevnih uradih Prebold (ob ponedeljkih od 8. do 12. in od 13. do 15. ure), **Vransko** (ob torkih ob istih urah kot v Preboldu), **Polzeli** (ob sredo od 8. do 12. in od 13. do 17. ure), **Tabor** (ob četrtek od 8. do 12. in od 13. do 15. ure) in **Braslovce** (ob petkih od 8. do 13. ure), kjer so lahko urejali posamezne probleme.

Letos bo Območna organizacija Društva izgnancev Slovenije 1941–45 Žalec nadaljevala z ohranjanjem zgodovinskega spomina in muzejsko dejavnostjo ter sodelovala pri zbiranju gradiva za dopolnitev muzejske zbirke o izgonu Slovencev na gradu Rajhenburg v Brestanici.

Vplivali bomo na poslance v državnem zboru za čimprejšnji sprejem zakona o pravici do odškodnine za materialno škodo. Skrbela bo za ohranjanje pomnikov na izgnanstvo ter se udeleževala proslav v občinah, od koder so člani izgnanci. Sodelovali bodo tudi na osrednji prireditvi

ob dnevu izgnancev 9. junija 2007. Tudi letos bodo organizirali dva izleta z ogledom pomnikov NOB in izgnanstva.

Podrobno poročilo o zakonu o žrtvah vojnega nasilja je posredovala vodja oddelka za gospodarstvo in kmetijstvo Občine Žalec Melanija Žvikart. Po zadnjih statističnih podatkih je trenutno stanje aktivnih upravičencev s statusom žrtve vojnega nasilja 1024 upravičencev v naslednjih kategorijah: taboriščniki (21), zaporniki (11), izgnanci (204), interniranci (56), delovni deportiranci (41), begunci (92), ukradeni otroci (40), prisilni mobiliziranci (128), otroci padlih staršev (16), otroci enega padlega starša (372), pregnanci (28) in civilni invalidi vojne (15).

V razpravi je predsednik Območnega združenja borcev NOV Žalec Viljem Petek med drugim opozoril na Inštitut za novejšo zgodovino, ki pripravlja pregled vseh žrtev, ki so umrle in vojno preživele. Viljem Petek je ugodno ocenil medsebojno sodelovanje, ki se kaže tudi pri mnogih delovnih in spominskih akcijah.

Član IO DIS Franc Vidmar pa je opozoril na zadnja dogajanja v Italiji. Zbrane je tudi seznanil s pobudo DIS za ustanovitev Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev z morebitnim sedežem v Sloveniji.

Zbor članov je glede na volilno leto razrešil prejšnji upravni in nadzorni odbor ter mu istočasno zaupal vodenje tudi v naslednjem štiriletnem mandatu s prizadevnim predsednikom Cirilom Blagotinškom. Zbor članov je vodilo delovno predsedstvo, to je Branko Hriberšek, Franc Vidmar in Pavlina Glušič, zapisničarica je bila Pavlina Jošt, overovatelja pa Alojz Puntar in Jože Čuk.

Tone Vrabl

Občni zbor KO DIS Novo mesto

Del udeležencev, starih nad 80 let, na občnem zboru KO DIS Novo mesto. (17. 3. 2007) (Foto: Zdenka Kaplan)

Člani KO DIS Novo mesto in sosednjih občin so se zbrali na občnem zboru 17. marca 2007 in pregledali delo v minulem letu ter se dogovorili za aktivnosti v tekočem letu.

Predsednica KO DIS Novo mesto in članica IO DIS **Zdenka Kaplan** je izrazila zadovoljstvo, da se je na občnem zboru zbralo tako veliko članov. V poročilu je poudarila pomen sodelovanja na vseh prireditvah in sestankih, ki jih organizira DIS, sodelovali so na obeh pohodih ob nemško-italijanski okupacijski meji, obiskovali so starejše člane. Posebno je bilo pomembno sodelovanje Zdenke Kaplan pri zbiranju gradiva za II. knjigo Spominov in pričevanj ter razvijanje sodelovanja z župani nemških mest, kjer so bili izgnanska taborišča in grobovi izgnancev. Vsak prvi ponedeljek v mesecu lahko člani dobijo vse potrebne informacije v pisarni KO DIS in se tudi sproti seznajajo s celotno aktivnostjo DIS.

Predsednica KO DIS se je na koncu

zahvalila za finančno pomoč Tovarni zdravil Krka, Splošni bolnišnici Novo mesto za fotokopiranje, Mestni občini Novo mesto za njihov prispevek in za dobro sodelovanje z DIS.

V programu je na prvem mestu pomoč bolnim in osamljenim, sodelovanje na pohodu ob okupacijski meji 28. 4. 2007 od Murca do Telč in 14. 7. 2007 od Telč do Bučke. V čim večjem številu se bodo udeležili tudi osrednje prireditve ob dnevu izgnancev 9. junija 2007. Če bodo imeli sredstva, pa bodo organizirali tudi izlet.

Udeleženci so z zadovoljstvom in z aplavzom pozdravili udeležbo **mag. Franca Žnidaršiča**, poslanca Državnega zbora RS. Govoril je o prizadevanjih poslanske skupine v DZ za ohranjanje pravic upokojujencev in izgnancev, za delovanje socialne države in o poslanskih vprašanjih, ki jih je postavil v DZ v zvezi z reševanjem odškodnin za gmotno škodo, nastalo med drugo svetovno vojno.

Izlet članov KO DIS Škofja Loka

Kakor vsako leto smo tudi lansko jesen organizirali izlet. Obiskali naj bi zamejske Slovence na Koroškem. Ker je bilo veliko zanimanja, je bilo treba razporediti člane na dva avtobusa v razmiku enega tedna. Pa naj opišemo izlet ene skupine.

Jutranje megle so še pokrivala vršace gora, ko smo po dolini Krke brzeli proti Jesenicam. Pri deželnem kamnu »Pri treh kanonarjih« zapuščamo dolino Kokre na Spodnjem Jezerskem.

Pri prijetnem gostišču naredimo prvi postanek, kjer nam je bila jutranja kava še posebno dobrodošla. Potem se odpravimo proti meji, kjer nam je mlada kontrolorka v lepi koroški slovenščini zaželela dobrodošlico na Koroškem.

Ustavili smo se v slovenskem Pliberku,

kjer je gospodarsko središče s slovenskimi trgovinami. Na nadaljnji poti so nas motile krajevne table z dvojezičnimi napisi, ker so bila slovenska imena krajev precej manjša od nemških.

Skozi lepe smrekove gozdove po koroški ravnini se usmerimo proti gradu Osterwitz, ki na visoki pečini sredi ravnine kraljuje okolici z lepim razgledom na koroško širjavo. V gradu smo si ogledali muzej starega orožja in druge muzejske zanimivosti.

Naš naslednji postanek je bil na Gosposvetskem polju, kjer je postavljen vojvodski prestol, zaščiten s steklom in streho, knežji kamen pa so prenesli v muzej.

Cerkev Gospe Svete nas je že od daleč vodila v svojo bližino. Tam je bilo včasih

Člani KO DIS Škofja Loka pred gasilskim domom

pomembno krščansko in kulturno središče karantanskih Slovencev. Pozneje so se v tamkajšnjem samostanu učila dekleta premožnejših slovenskih staršev kuhanja, jezika in drugih šolskih predmetov.

Pot nas je nato vodila mimo Celovca, kjer smo prečkali Dravo, in mimo Borovlj proti Selam, s katerimi je pobrateno mesto Škofja Loka. To je nekakšna dolina med visoko Košuto in Obirjem. Tu je polno manjših zaselkov. Glavna vas pa je Sele-Fara, ki ima občinski urad, osnovno šolo in staro in novo cerkev. Kulturna dvorana je v pritličju pod cerkvijo.

V teh krajih se precej ukvarjajo s turizmom, saj okoliški vrhovi nudijo

možnost prijetnih pohodov in seveda tudi dobrote v planinskih kočah. Selani so gostoljubni ljudje. So pa tudi zvesti svojemu jeziku in se morajo za to tudi boriti, saj bi deželni glavar najraje izbrisal njihovo slovensko poreklo.

Po vseh teh lepih doživetjih se vračamo proti domu, kjer se v gostišču pod Ljubeljem ustavimo in nas tam čaka »kočerja«, to je kosilo in večerja. Ko se dodobra okrepčamo, se polni lepih vtisov vrnemo na svoje domove. Še prej pa se zahvalimo društvu za lepo organizacijo izleta, z željo, da se naslednje leto spet odpravimo novim doživetjem naproti.

Napisal: Ivan Reven

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

O občnem zboru KO DIS Velika Dolina

Občni zbor KO DIS Velika Dolina 10. 3. 2007
(Foto: Florijan Bergant)

Kot vsako leto, smo tudi mi imeli občni zbor, tokrat 10. 3. 2007 v Osnovni šoli na Veliki Dolini.

Zbranih nas je bilo okoli sto ljudi, kar pomeni približno polovica naših članov. Začetek je bil več kot prijeten, saj so nam ga popestrili domačini, KUD Slavček in mali vaški godec Matevž s Ponikve, ki je pomenil dodatno popestritev samega začetka.

Predsednik je v svojem poročilu povedal, da so vse naloge uresničene. Članstvo v društvu ostaja, saj se zavedamo, da bomo naše že pridobljene pravice morali zagotavljati tudi v prihodnje, s tem da pridobimo še tiste izgnance, ki se še niso včlanili.

Program za tekoče leto, kot ga je predlagal predsednik in ki zajema v prvi vrsti ohranitev pomena društva, sodelovanje med društvi, na občinski in republiški ravni, sodelovanje v kraju, kot spomin na vrnitev ob krajevnem prazniku, sodelovanje na osrednji proslavi ob dnevu izgnancev, organiziranje spominskih svečanosti, je bil sprejet. Društvo in člani so vsa leta nazaj upravičili ne le obstoj društva, saj so bili iniciatorji zanj tudi

v republiki prav iz naših krajev, pač pa tudi tisti, ki trpko dediščino izgnanstva prenašajo na potomce.

Na občnem zboru je bila tudi predsednica DIS Ivica Žnidaršič, ki je izrazila zadovoljstvo z delom KO DIS in predlagala, da v tem kraju, kjer je bil izgon zaradi okupacije Nemčije in drugi del okupiran s strani NDH, naredimo raziskavo in pokažemo, da pretekla zgodovina ni govorila o dejanskem stanju na našem območju. Naloga, ki je pred nami, pomeni, da bomo meje, za katere vemo, raziskali in postavili tudi primerna obeležja. In kot že imajo ob nemško-italijanski okupacijski meji nekateri drugi kraji, bi lahko tudi na tem koncu Slovenije imeli označen pohod ob mejah nikdar priznanje okupacije od NDH.

Občni zbor KO DIS je v nadaljevanju srečanja potekal ne le v uradnem delu, pač pa se je predsednik Marijan Žibert spomnil vseh žena, jim podaril nageljčke in jim zaželel vse najboljše. In tudi to leto je bilo naše druženje prijetno.

Marijan Žibert,
predsednik KO DIS Velika Dolina

Redni letni občni zbor KO DIS Ljutomer

V soboto dne 24. marca 2007 je Krajevna organizacija DIS Ljutomer izvedla redni letni občni zbor, ki je potekal v prostorih gostilne Pri Nevi na Ormoški cesti v Ljutomeru s pričetkom ob 10. uri.

Od 53 članov društva se je zboru udeležilo 30 članov. Zbora so se udeležili tudi naslednji vabljeni gostje: župan občine Ljutomer, **Franc Jurša**, podpredsednik DIS, **Jože Križančič**, predstavnik društva upokojencev **Marija Prelog**.

Predsednik zbora oz. društva Ivan Kunej je pozdravil vse navzoče ter predstavil dnevni red. Najprej je podal obširno poročilo o delovanju društva v obdobju 2006 na 2007. Predstavniki smo se udeležili vseh sklicanih sestankov in sej. Udeležili smo se proslave na dan izgnancev 7. junija, ki je bila organizirana v Ljubljani z namenom obeležbe 65. obletnice izгона in 15. obletnice ustanovitve Društva izgnancev in samostojne države Slovenije.

Organizirali smo izlet v Obsotelje. Obiskali smo Šolo Ivana Cankarja v Ljutomeru in imeli pogovor s predstavniki šole. Seznanil sem jih s seminarjem zgodovine, državljsanske vzgoje, etike in

družboslovja, ki ga je organiziral DIS na gradu Rajhenburg v Brestanici.

V januarju 2007 smo obiskali nekaj članic, predvsem starejših od 90 let, jih obdarili in zaželeli predvsem zdravja. Podano je bilo poročilo o finančnem stanju društva, ki ga je podala Jožica Kovačič, tajnica društva. Iz poročila je bilo razvidno, da društvo s skromnimi finančnimi sredstvi dobro gospodari. V tem obdobju smo dobili dva nova člana, ki sta se priselila in vpisala v našo krajevno organizacijo.

Predsednik KO DIS se je zahvalil županu za dodeljena sredstva po razpisu za sofinanciranje društev. Župan se je zahvalil za vabilo in v kratkih tezah seznanil navzoče o planu delovanja razvoja občine kot take.

Podpredsednik DIS Jože Križančič je v svojem izvajanju poudaril, da se morajo društva truditi za svoj razvoj oziroma obstoj in nadaljnjo zgodovinsko in humanitarno delo. Podeljeno je bilo priznanje zaslužni član in priznanje ob 10. obletnici izhajanja Vestnika DIS. Predsednik društva se je za prejeti priznanji zahvalil.

Po končanem zboru je bilo družabno srečanje s kosilom in kramljanje ob dobri ljutomerski kapljici.

Predsednik KO DIS Ivan Kunej

Zbor KO DIS 1941–1945 Sevnica

Novinar Vili Zupančič sprejema zahvalno listino DIS
(Foto: Pavel Perc)

Predsednik Krajevnice organizacije Društva izgnancev Slovenije 1941 – 1945 Sevnica **Drago Lupšina** je sklical redni letni zbor svojih članov v Hotelu Ajdovec v Sevnici v petek 9. 3. 2007 ob 16. uri.

Zbora se je udeležilo 87 članov od skupnega števila 217. Zbor je vodil Jože Jeke.

Mešani pevski zbor Društva upokojencev Sevnica je zapel nekaj lepih pesmi in vodja zbora ga. Milena Krajnc je prebrala zelo bolečo zgodbo izgnanstva, ki ga je doživela v svojem otroštvu.

Predsednik Drago Lupšina je pozdravil vse prisotne člane in goste: predsednico DIS Ivico Žnidaršič, člana IO DIS Alojza Ruparja, ki je tudi predsednik KO DIS Boštanj, predsednico KO DIS Šentjanž Rezko Repovž, predsednico KO DIS Bučka Silvo Marjetič, predsednika Društva upokojencev Sevnica Janeza Krajnc, novinarja TV Vaš kanal Novo mesto Vilija Zupančiča, kamermana TV Vaš kanal Tomaža Pavkoviča, ki bo dostojno nadomestil svojega očeta, žal zdaj že prezgodaj pokojnega snemalca ali kamermana gospoda Francija Pavkoviča, in na koncu je toplo pozdravil vedno dobrodošlega novinarja Dolenjskega lista Pavla Perca.

Podana so bila izčrpna poročila vseh organov in okvirni program dela in nato razprava, v kateri je Ivica Žnidaršič izčrpno poročala o aktivnem delovanju DIS 1941–1945 v korist vsega članstva ter povedala, da se DIS zavzema za ohranjanje spomina na izgnanstvo in begunstvo in da so poslali pismo vsem vodjem poslanskih skupin DZ in evropskim poslancem iz Slovenije o Uniji Istranov, ki od 29. do 31. tega meseca v Trstu pripravljajo prvi mednarodni kongres. Izrazila je še nestrinjanje s tem, da se ta kongres imenuje Kongres evropskih izgnancev in beguncev, ker na njem ne sodelujejo izgnanci in begunci žrtve nacizma in fašizma.

Članica DIS Vida Kačičnik je zelo pohvalila delovanje KO DIS Sevnica in odlično delovanje celega DIS.

K razpravi se je prijavil tudi član KO DIS 1941–1945 Sevnica gospod **Niko Pečnik**, ki je zelo podprl razpravo predsednice DIS

1941–1945 Ivica Žnidaršič in dejal: »Spomini ne smejo umreti« ter nadaljeval: »Ob razpravah o spominih na izgnanstvo in begunstvo s strani okupatorjev leta 1941 se spomnim še na Radio Ljubljana. Ta je aprila ali maja 1941 po zasedbi poročal o takratnem vodstvu Dravske banovine z Natlačenom na čelu, ki je obiskala Rim. Ob tej priliki se je vodstvo zahvalilo italijanskim- fašističnim oblastem za priključitev Ljubljane in Lj. pokrajine k Italiji, državi z večstisoletno kulturo itd. Kakšna je bila ta in druge kulture okupatorjev, smo Slovenci takoj občutili. Z zapori, streljanjem rodoljubov in talcev, taborišči, izgnanstvi, množičnimi izseljevanji, etničnimi čiščenji prostorov za naseljevanje čistih ras itd. Slovenci ne smemo nikoli pozabiti, da smo bili izgnani.

Posebna zahvala za to, da se danes dobivamo izgnanci in begunci v okviru Društva izgnancev Slovenije 1941–1945, gre Ivici Žnidaršič, njenim najožjim sodelavcem, skupaj z mag. Francem Žnidaršičem, ki kot poslanec DZ deluje z neuničljivo zagnanostjo, vztrajnostjo, resnicoljubnostjo. To lahko naredijo samo humani, nesebični ljudje. Oba razpravljalca so vsi navzoči nagradili z gromkim aplavzom.

Predsednica DIS Ivica Žnidaršič je v znak zahvale podelila pismo zahvalo Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za uspešno sodelovanje pri informiranju javnosti o oblikah nasilja nad Slovenci med drugo svetovno vojno in uveljavljanju pravic slovenskih izgnancev, beguncev in drugih žrtev vojnega nasilja poročevalcu **Vašega kanala gospodu Viliju Zupančiču**.

Predsednik delovnega predststva Jože Jeke je podal poročilo predsednika KO DIS Sevnica, blagajnika in Nadzornega odbora na glasovanje. Poročila so bila s sklepom soglasno sprejeta. Soglasno s sklepom je bil sprejet tudi okvirni program dela KO DIS Sevnica za leto 2007. Delovni predsednik se je zahvalil prisotnim za udeležbo in konstruktivno razpravo, predsednik krajevnice organizacije pa je vse prisotne povabil na družabni del zbora, ki se je odvijal ob prijetni glasbi harmonike.

Janez Blas

Občni zbor KO DIS v Cerknici - Logatcu

Predsednik KO DIS Cerknica – Logatec Vladimir Kopinč je sklical občni zbor članov DIS 14. aprila 2007 v sejni sobi upokojencev v Cerknici.

Po poročilu predsednika o tekočem delu, je bilo še poročilo blagajnika in NO

KO DIS. Priporočeno je bilo, da vsi člani DIS berejo Vestnike DIS, kjer dobijo vse potrebne informacije. Zbora se je udeležil tudi **Anton Naroglav**, tajnik organizacijske komisije pri IO DIS in predsednik KO DIS Ljubljana Vič-Rudnik.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor v Šentjanžu

Bilo je v nedeljo, 11. marca 2007. Precej mrzlo in vetrovno nebo se je razprlo, sončni žarki so posijali in polepšali naš dan.

Za lepo pripravljenimi mizami so se zbirali člani in povabljeni gostje. Harmonikar Tone Skoporc je zaigral in tako se je začel naš zbor. Predsednica KO DIS Šentjanž, **Rezka Repovž**, je pozdravila navzoče v dvorani ter izrekla prisrčno dobrodošlico gostom. Prišli so **mag. Franc Žnidaršič**, poslanec Državnega zbora in vodja poslanske skupine DESUS, in predsednik KO DIS Boštajn **Lojze Rutar**, predsednica KO DIS Radeče **Marinka Bregar**, predsednik KO DIS Krmelj - Tržišče **Ivan Repše** ter predsednik Društva upokojencev Šentjanž **Janko Šušteršič**. Nato smo prebrali pisno opravičilo župana Občine Sevnica **Kristjana Janca**.

Učenci dramskega krožka Osnovne šole Milan Majcen Šentjanž so pod vodstvom mentorice **Nade Lindič** zaigrali igrice Pletarjevi spomini. Njihov nastop je bil čudovit: »Da, dedkovi spomini so nekaj zelo lepega in nepozabnega. Ti vedno živijo ...« Zahvaljujemo se mentorici in učencem za nastop.

Predsednica je predlagala, da za začetek vsa dvorana zapoje pesem izgnancev. Sledila je minuta molka v spomin vsem tistim, ki jih ni več med nami. Nato je tajnica seznanila navzoče o številu članov v tem letu. V lanskem letu so umrli štirje člani, dva pa smo pridobili na novo. Tako z dnem 1. 2. 2007 KO DIS Šentjanž šteje 130 članov. Blagajničarka je podala poročilo o finančnem stanju društva. Poslušamo dobro, čeprav s skromnimi sredstvi. Leto, ki se je izteklo, je bilo zelo

delovno. Poskrbeli so, da so lepo počastili praznik desetih zlatoporočencev in enega para bisernoporočencev. Prav tako obiskujemo člane, ki praznujejo rojstne dneve 80, 85, 88, 90 let ali več.

V decembru obdarujemo najstarejše člane. Zgodaj spomladi pa imamo pohod od Murne do Telč. Organizirali smo ga že dvakrat. Udeležili smo se tudi pohoda od Telč do Bučke, kjer organiziramo avtobusni prevoz in srečanje izgnancev v Mostecu.

Tako se je končal tudi štiriletni mandat našega odbora. Trudili smo se, da smo zbrali prostovoljne prispevke za prapor in člani so prispevali še za 32 zlatih in 11 srebrnih žebličkov. Člana nadzornega odbora sta nanizala delo tega odbora in potrdila, da sta zelo vesela, da se trudimo in dobro delamo. Predlagala sta, da ostane odbor v enaki sestavi še en mandat. Člani v dvorani so se s predlaganim strinjali. Predsednica KO DIS Šentjanž se je vsem prisotnim zahvalila za ponovno izvolitev odbora še za en mandat. Pomembno pa je, da vsi člani v odboru radi delajo. Letos bo 28. aprila že peti pohod od Murenc do Telč, pod pokroviteljstvom DIS, mi pa bomo že tretjič organizatorji. Ob tej priliki se zahvaljujem vsem tistim, ki pripravljajo na posameznih točkah prigrizke in čaj. Organizirali bomo tudi avtobusni prevoz na pohod od Telč do Bučke. V oktobru pa pripravljamo srečanje s KO Globoko -Pišce v Murencah.

V razpravi so sodelovali tudi gostje. Mnogo iskrenih in iskrih misli so povedali magister **Franc Žnidaršič**, **Lojze Rutar**, **Ivan Repše** in drugi.

Sledili sta pogostitev in veselo druženje.

KO DIS Šentjanž

Občni zbor KO DIS Srednja Dobrava

Za soboto 17. 3. 2007 smo načrtovali občni zbor našega društva, in ga uspešno izvedli. Potekal je v Kulturnem domu na Srednji Dobravi. Udeležba je bila kljub starosti in bolnim članom zadovoljiva.

Predsednik Krajevnega odbora **Alojz Vidic** je v uvodnem delu pozdravil člane in vabljenе goste. Z enominutnim molkom smo počastili spomin dveh preminulih članov v letu 2006, zatem pa je predsednik opisal naše delo v preteklem letu. Bilo je kar pestro, člani odbora smo se sestali kar petkrat in vedno smo bili sklepčni. Izdali smo knjigo *Moji spomini ali kako smo*

s prijatelji preživeli drugo svetovno vojno, katere avtor je naš predsednik. Predstavitev knjige smo organizirali ob srečanju naših članov 7. oktobra 2006 na Srednji Dobravi. Ob tej priložnosti nam je zelo lepo uspel manjši srečelov. Promocije knjige se je udeležila tudi predsednica DIS.

Poročilo o svojem delu sta podala tudi blagajnik in nadzorni odbor. Nekaj besed je povedala tudi vabljená predsednica krajevnega Rdečega križa **Blaznikova**. Pohvalila je aktivnost društva, izčrpno podana poročila, še posebej pa avtorja izdane knjige. Dala pa je zelo umestno pripombo, naj bi se dogodki zapisali v

Delovno predsedstvo na občnem zboru KO DIS Srednja Dobrava (17. 3. 2007)

Poročilo z letnega zbora KO DIS Dobova

Na občnem zboru KO DIS Dobova. V sredini župan Občine Brežice in na desni predsednik KO DIS **Branko Bogovič** (1. 4. 2007). Foto: **I. Žnidaršič**

Ravno 1. aprila, na cvetno nedeljo, smo imeli dobovski izgnanci svoj letni zbor. V dvorani Kulturnega doma se nas je zbralo skoraj 200. Na naše vabilo so se odzvali predsednica DIS **Ivica Žnidaršič**, župan **Ivan Molan** in predsednik sveta KS Dobova **Miha Boranič**, vsi trije iz izgnanskih družin. Na našo žalost ni mogel priti magister **Franc Žnidaršič**. Vabilu sta se odzvali članici IO DIS **Emilija Držanič** in **Jožica Stezinar**, obe sta tudi predsednici KO DIS. Prišli so tudi ustanovni član DIS in prvi predsednik **Vlado Deržič**, predstavniki KO DIS brežiške občine **Rok Kržan**, **Karel Levak** in **Ljudmila Petan**, **Ivan Živič**, **Karl Šetinc**, iz Zagreba **Jožefa Bogolin** in **Alojzija Vukadilovič**, tudi iz KO DIS Cerklje sta prišli dve predstavnici in tako tudi predsednik KD »Franc Bogovič« Dobova **Drago Iljaš**, predsednica KD Zvezda Dobova **Darinka Šegota Cvetko** (je tajnica KO DIS Dobova), predsednik DU Dobova - Kapele Slavko **Bokar** in tajnica ZB NOB Dobova **Ivanka Grubič**.

Kulturni program so pripravili po scenariju **Rudija Mlinarja** člani KD »Franc Bogovič« Dobova, in to: literarna skupina **Beseda**, pod vodstvom pevovodkinje **Andreje Barič** je zapel mešani pevski zbor tudi našo himno Oh kako je dolga pot, priložnostno likovno razstavo je postavila **Likovna družina**.

Izvolitvi delovnega predsedstva so sledila poročila. Predsednik KO DIS

Branko Bogovič je zajel vsa dogajanja in prizadevanja DIS-a kot celote in delo KO Dobova. Dotaknil se je tudi dogajanja v Evropi, na katera je odreagirala tudi DIS, predlagal je, da nam podrobnosti pove sama predsednica, ki je tudi največ storila glede tega. Sledili sta poročila blagajnika **Jožeta Rožmana** in tajnice **Darinke Šegota Cvetko**. Kot zadnje je bilo poročilo predsednika nadzorne komisije **Ivana Vogrinca**.

Po poročilih ni nihče razpravljal, zato se je k besedi oglasil sam župan **Ivan Molan**, ki je prisotnim povedal marsikaj, kar jih je zanimalo kot krajan, istočasno je izrazil skrb za izgnance in poudaril, da so v proračunu rezervirana tudi denarna sredstva za delo vseh KO DIS v Občini Brežice. Tudi predsednik sveta KS Dobova **Miha Boranič** je povedal, da KS Dobova pomaga KO DIS, kolikor je v njenih močeh. Predsednica DIS **Ivica Žnidaršič** je opisala delovanje DIS in vse, za kar se bori DIS, in da bi tudi končno prišel Zakon o poplačilu vojne škode v parlament. Informirala je navzoče o protestu DIS v zvezi z izjavami predsednika Italije in o kongresu izgnancev in beguncev v Trstu.

Po končanem uradnem delu smo nadaljevali druženje ob dobri kapljici in jedači ter zaplesali ob zvokih ansambla Šudraj. Razšli smo se v poznih urah z mislijo o vsem, kar smo slišali in doživeli.

Branko Bogovič

zgodovinske učbenike, da bodo zanamci vedeli, kaj smo preživljali. Pozdravil nas je tudi predsednik KS Srednja Dobrava in se zahvalil predsedniku za dobro sodelovanje.

V nadaljevanju zbora smo predstavili smernice dela v letošnjem letu. Pridobiti moramo čim več naročnikov glasila Vestnik, saj smatramo, da naj bi bil naročnik vsakdo, ki prejema rento. Poskrbeti moramo tudi za prodajo še preostalih knjig. Srečanja izgnancev v Brestanici 9. junija 2007 se želimo udeležiti v čim večjem številu. Nameravamo se udeležiti tudi srečanja gorenjskih izgnancev 30. 6. 2007 v Bohinju. V začetku julija bomo organizirali dvodnevni izlet v Nemčijo. Obiskali bomo osem taborišč, v katerih smo preživeli vojno, in sicer **Burghausen**, **Rottmannshöhe**, **Straubing**, **Poxau**, **Dachau**, **Altötting**, **Dingolfingen** in

Frontenhausen. Če želite, se nam pridružite. Za informacije pokličite na telefon ge. Šlibarjeve, (04) 533 64 35 oz. (031) 563 898 ali g. Vidica, (04) 533 64 57 oz. (041) 425 68 88.

Predsednik **Alojz Vidic** je ob zaključku izrecno poudaril, naj bomo še naprej složni, veliko nas se družimo, saj bomo le tako obdržali priborjene pravice. En glas se ne sliši, tisoč jih pa doni.

Približujejo se volitve v Državni zbor prihodnje leto. Volili bomo poslance, ki podpirajo naše zahteve, da se končno sprejme zakon o povračilu vojne škode.

Po končanem občnem zboru nam je preostanek večera minil v prijetnem klepetu, seveda tudi ob dobri večerji. Za popestritev je poskrbel harmonikar, vrstile so se tudi pevske točke. Skratka, bilo je lepo.

Za KO DIS Srednja Dobrava
Mihela Šlibar

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor KO DIS Ravne na Koroškem

Zbor KO DIS Ravne na Koroškem

14. občni zbor smo imeli 24. marca 2007. Od gostov sta bila prisotna podpredsednik DIS Janez Komljanec in župan Občine Mežica Dušan Krebel. Kot že nekaj let smo imeli tudi kulturni program, na katerem nam je pevski zbor Solzice iz Kotelj, pod vodstvom naše članice Monike Plestenjak, zapel nekaj pesmi. Nekaj misli o izgnanstvu, ki jih je zbrala Marija Bezjak, je prebrala Marjana Dretnik. Še pred dnevnim redom sem prebral odgovor in opozorila predsednice DIS Ivica Žnidaršič o nameri optanske organizacije v Trstu o organizaciji 1. mednarodnega kongresa izgnancev in beguncev Evrope v dneh od 29. do 31. marca 2007.

Iz svojega poročila podajam nekaj izvlečkov. Prehoda pot izgnancev od ustanovnega zbora pa do danes ni bila zama. Kot žrtve vojnega nasilja smo po dolgih letih uveljavili svoje pravice v obliki vojnih odškodnin. Res niso bile velike, posebno glede na to, da mnogi tega niso dočakali, vendar pa je bilo s statusom izgnanstva doseženo priznanje, da smo bili izgnani. To naj bo v spomin in opomin na genocid, ki ga je doživljal slovenski narod. K temu spominu naj dodam, da je DIS v 16 letih postavil številne pomnike in izdal obširno dokumentacijo spominov na takratne dogodke. Eden od pomembnejših pomnikov je Muzej izgnanstva v rajhenburškem gradu v

Brestanici in obnova grajskih hlevov, od koder je šla v izgon večina Slovencev. Pri zbiranju sredstev za obnovo so s prispevki pripomogli tudi naši člani, Krajevna organizacija in Občina Ravne. Slednja se je s podpisom zavezala za nadaljnjo pomoč pri obnovi. Pripravljamo tudi še nekaj gradiva za objavo in za muzejsko zbirko. Žal pa smo se pozno lotili zbiranja gradiva, saj so se dokazi o trpljenju že precej porazgubili. Ni čudno, letos je povprečna starost članov v naši Krajevni organizaciji 77 let in članstvo hitro upada.

Vsem štirim občinam v naši mežiški dolini smo podelili knjige Spomini in pričevanja 2. del, Predpisi o delovanju krajevnih organizacij DIS in Pomniki našega trpljenja. Trinajst naših članov se je udeležilo proslave dneva izgnancev 7. julija, v Mostecu v Ljubljani.

Janez Komljanec je povedal nekaj o nacizmu in fašizmu ter nameri optanske organizacije v Trstu pri pripravi 1. kongresa izgnancev in beguncev Evrope, podal termine pohodov ob nemško-italijanski meji od Murenc do Telč in od Telč do Bučke, pomenu obnove grajskih hlevov pri gradu Rajhenburg. Župan Občine Mežice Dušan Krebel je poudaril pomen pisanja spominov na izgon, da se ta resnica ne izbriše in da se ve, kdo je bil žrtev in kdo agresor, ter obljubil nadaljnjo podporo občine.

Vlado Macur

Občni zbor KO DIS Boštanj

V soboto, 14. aprila 2007 so opravili v Boštanju izgnanci in begunci redni občni zbor. Kakor vedno, je bil tudi ta zbor dobro obiskan. Izgnanci in begunci se ga radi udeležijo, saj to pomeni obliko druženja s svojimi vrstniki, prav tako pa tudi možnost pridobitve določenih informacij. Kulturni program so izvedli Ljudski pevci iz Boštanj, recitala je Sonja, na citre je zaigrala Duška, na harmoniko pa Oskar.

Zbora so se udeležili tudi: predsednica DIS Ivica Žnidaršič, župan Občine Sevnica in hkrati poslanec Državnega zbora Kristijan Janc, predsednik Krajevne skupnosti Boštanj Marjan Kogovšek, predsednica KO Šentjanž Rezka Repovž, KO Sevnica Drago Lupšina in član NO DIS Janko Blas.

V uvodni besedi se je Lojze Rutar, predsednik KO DIS Boštanj, ki je zbor tudi vodil, dotaknil pomena Društva izgnancev Slovenije v preteklosti in danes, v nadaljevanju pa je opisal opravljena dela v preteklem letu. Sprejeti program je bil v celoti izveden.

Predsednica DIS Ivica Žnidaršič je

seznanila navzoče z delom Društva v preteklem letu, o mednarodnem kongresu izgnancev in beguncev Evrope, ki je bil 29. in 30. marca v Trstu in protestu DIS. Dotaknila se je tudi vprašanja in možnosti poplačila gmotne škode.

Župan Kristijan Janc je izrazil pozitiven odnos do našega Društva, pohvalil aktivno delo in obljubil kot župan pomoč vsem Krajevnim organizacijam izgnancev v občini Sevnica, kot poslanec v državnem zboru pa podporo pri sprejetju zakona za poplačilo gmotne škode izgnancem in beguncem druge svetovne vojne. Prav tako je pozitivno ocenil naše delo predsednik Krajevne skupnosti Marjan Kogovšek in dobro sodelovanje v kraju. Navzoče sta pozdravila tudi Repovževa, ki je povabila na tradicionalni pohod ob nemško-italijanski okupacijski meji od Murne do Telč 28. 4. 2007, in Lupšina.

Sprejet je bil tudi program dela za leto 2007.

Po zboru je sledilo družabno srečanje.

Lojze Rutar,
predsednik KO DIS Boštanj

Izgnanci iz Slovenske Bistrice na občnem zboru

Občnega zbora KO DIS Slovenska Bistrica sta se udeležila tudi poslanca DZ mag. Franc Žnidaršič in dipl. ing. Jožef Jerovšek (31. 3. 2007)

Zadnji dan v marcu smo izvedli 15. občni zbor KO DIS Slovenska Bistrica. Zbora so se udeležili poleg članov tudi vabljeni gostje: podžupan Občine Slovenska Bistrica mag. Ivan Pristovnik, vodja poslanskega kluba stranke DeSUS in izgnanec v DZ mag. Franc Žnidaršič, poslanec DZ in član SDS dipl. ing. Jožef Jerovšek, predsednik upokojencev v Slovenski Bistrici Ivan Jurše, predsednik OO ZB Slovenska Bistrica Franc Bera in več medijev.

Predsednik KO DIS Slovenska Bistrica Anton Zmavcer je v svojem poročilu nakazal prehojeno pot društva od ustanovitve do danes. Poudaril je, da se grozot, ki smo jih prestali izgnanci v času II. svetovne vojne 1941-1945, nikakor ne sme pozabiti. Dosežene zakonske pravice ob statusu vojnih žrtev pa moramo čuvati in braniti, kajti tudi s tem se mlajši rod opozarja na minule krivične čase. Interes nekaterih institucij v Evropi in pri nas je, da bi se resnica pospravila pod preprogo pozabljenja. Tudi Danilo Türk v svojem članku o zgodovini vojne opozarja, da druga svetovna vojna dejansko še ni končana. Predsednik je pozval vse člane, naj ostanejo naši člani, tako se bomo lažje borili za ohranitev naših pravic, če nas bo več na listi. Na žalost pa se člani našega društva starajo, povprečje je že 76 let, zato bomo v nekem času poniknili. Na nas je, da vse spomine napišemo, ovekovečimo to po muzejih in v teh oblikah prenesemo to na naše potomce.

Sledilo je poročilo tajnice (število članstva je trenutno 122, od teh je mnogo ostarelih in bolnih, ki se zbora ne morejo več udeležiti). Poročilo blagajničarke je potrdil tudi nadzorni odbor KO.

Vodja poslanske skupine DeSUS mag. Franc Žnidaršič je govoril o dejavnosti za ohranjanje pokojninskih in zdravstveno-socialnih pravic ter krepitvi socialne države. Ob tem je povedal tudi o pobudah v DZ, da bi se rešilo vprašanje poplačila odškodnin za odvzeto premično in uničeno nepremično premoženje med drugo svetovno vojno. Povedal je, da je Medresorska komisija vlade RS že sprejela stališča v zvezi s tem vprašanjem, sedaj pa še čaka na odločitev vlade RS. Opozoril je na izjave italijanskega predsednika Napolitana, ki je dejal, da smo bili vsega hudega krivi Slovani.

Poslanec DZ stranke SDS Jožef Jerovšek je govoril o sodelovanju z Nemčijo o vojnih odškodninah in da se bo osebno udeležil pogovorov v Nemčiji in nas pri tej tematiki tudi podprl. Ni samo na novo nastala Slovenija dolžna plačati vse odškodnine, pač pa bi morale imeti tu levji delež naslednice okupatorskih držav.

Ivan Jurše je opomnil navzoče, da njegova stranka dela v korist upokojencev, kar smo v veliki večini tudi izgnanci.

Zbora se je udeležilo skupno 65 članov, zaključili pa smo ga s prijetnim kosilom in druženjem.

Zapisala Hilda Knez

. Jubileji . Jubileji .

Ana Ponikvar – stara 101 leto

Ana Ponikvar, rojena 7. 3. 1906, je bila po poklicu učiteljica, njen mož pa profesor. Izgnana sta bila v Bosno 7. 4. 1941 s tremi otroki, hčerkami.

Izjavlja, da jo še sedaj boli srce, ko se spomni, da je njen mož nesel v eni roki kovček, z drugo roko pa vodil najstarejšo hčerko, sama pa je nesla najmlajšo v naročju, drugo pa vodila za roko.

Njen mož je v Bosni poučeval, tako so preživeli.

Obiskali sta jo in ji čestitali za visoki jubilej predsednica Krajevnega odbora DIS Trbovlje Milica Tolar in Minka Lajkovič.

Ljudmila Tolar

Pri stoletnici Ani Ponikvar

IZVRŠNI
ODBOR
DRUŠTVA
IZGNANCEV
SLOVENIJE
1941–1945

Predsednica:
Ivica Žnidaršič, Ljubljana

Podpredsednika:
Jože Križančič, Ptuj
Janez Komljanec, Slovenj Gradec

Člani:
Ivan Babič, Buče
Emilija Držanič, Brežice
Sabina Godnič, Komen
Tomaž Hočevar, Koper
Milan Jazbec, Ljubljana
Zdenka Kaplan, Novo mesto
Lojze Kranjc, Radovljica
Marija Kuhar, Brezovica/Lj.
Albin Pražnikar, Izlake
Alojz Rutar, Boštanj
Jožica Stezinar, Brežice
Anka Tomišek, Ljubljana
Malka Veler, Slovenska Bistrica
Franci Vidmar, Žalec
Alojz Voščun, Lendava
Davorin Zdovc, Maribor
Franc Žičkar, Leskovec
Marija Žnidar, Kamnik

NADZORNI ODBOR

Mira Zalar, Maribor – predsednica
Janez Blas, Sevnica
Anton Žmavcar, Slovenska Bistrica

ČASTNO RAZSODIŠČE

Ivan Gole, Trebnje – predsednik
Olga Kamenov, Ljubljana
Jožef Pograjec, Polšnik
Štefanija Žalec, Ljubljana

VESTNIK

interno glasilo DIS

Za društvo:
Ivica Žnidaršič

Odgovorni urednik:
Jože Križančič

Lektorica:
Alenka Lokar Blatnik

Tisk:
Tiskarna Skušek

Naslov:
Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Komenskega 7
telefon: 01 - 434 48 80
telefaks: 01 - 434 48 80
email: drustvoizgnancev@siol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si

Poslovni račun DIS:
02222-0010570920
Nova Ljubljanska banka

Umrli člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Bizeljsko Marija ŠNEBERGER Anton TRAVNIKAR	16. 05. 1927 04. 05. 1928	10. 12. 2006 04. 12. 2006
KO DIS Boštanj Terezija MEDVED	24. 04. 1922	10. 02. 2007
KO DIS Brestanica Drago FLIS Angela LAKNER Jože LAKNER Marija LAKNER	19. 10.1938 30. 05. 1924 30. 08. 1933 16. 11. 1937	28. 03. 2007 14. 01. 2007 21. 03. 2006 24. 03. 2007
KO DIS Brežice Jožef PERKMAN	09. 02. 1927	30. 05. 2005
KO DIS Celje Terezija BALAŽIČ Stanko BRATINA Franjo DOLŽAN Franc DREŠČEK Marija OSOJNIK Marija PIRC Majda PRISTOVŠEK	07. 06. 1922 26. 10. 1930 1922 1931 1923 07. 06. 1922	08. 01. 2007 08. 03. 2007 06. 07. 2006 03. 2007 2007 01. 2007 01. 2007
KO DIS Cerklje/Krki Ana GRAMC Ladislav DORNIK Franc JANC Jožefa JUREČIČ Karolina KAVČIČ Poldi LAVRINŠEK Franc MARINČEK Franc PAVLOVIČ Vinko RAČIČ Ivan ŠTEFANIČ	05. 11. 1921 17. 06. 1940 15. 09. 1934 06. 01. 1936 10. 05. 1920 11. 06. 1940 28. 01. 1925 09. 08. 1938 27. 10. 1912 21. 04. 1927	30. 05. 2006 04. 02. 2007 12. 03. 2007 02. 11. 2006 06. 01. 2007 26. 03. 2007 06. 03. 2007 29. 01. 2007 18. 12. 2006 12. 12. 2006
KO DIS Čatež ob Savi Anton SLAKONJ Peter SEVŠEK	11. 01. 1924 09. 12. 1936	25. 02. 2007 07. 04. 2007
KO DIS Dole pri Litiji Sonja LAVRIČ	16. 03. 1922	20. 03. 2007
KO DIS Domžale Alojz PIRNAT	19. 06. 1936	01. 02. 2007
KO DIS Grosuplje Anton BAMBIČ	23. 01. 1923	12. 02. 2007
KO DIS HRASTNIK Amalija CRNKOVIČ Milan CRNKOVIČ Ljudmila GOŠTE Viljem GREBEN Jožefa KAJIČ Marija KOPRIVC Ana KOVAČ Ervin MEJAČ Anton PLAZAR Ivana ŠIMEC Jožefa VIZLER Matilda ŽELEZNIK	09. 06. 1921 28. 09. 1920 04. 02. 1930 11. 08. 1939 21. 01. 1921 24. 10. 1936 18. 07. 1931 20. 02. 1931 19. 03. 1925 04. 04. 1931 13. 09. 1937 08. 02. 1924	19. 03. 2007 27. 05. 2006 16. 05. 2005 21. 07. 2005 17. 12. 2005 24. 05. 2006 04. 08. 2006 03. 12. 2006 26. 08. 2005 15. 11. 2006 02. 04.2007 05. 12. 2005
KO DIS Kamnik Marija AMBROŽ Emil JERMAN	1919 1926	2007 2007
KO DIS Kapele Danijela FERLAN Neža LAZAREVIČ Miroslav PODPEČAN Franc VERBANČIČ	24. 09. 1928 30. 10. 1922 06. 07. 1930 05. 02. 1926	05. 04. 2006 19. 03. 2007 22. 03.2007 09. 03. 2007
KO Komen Albin BANDELJ Maks FABJAN Ada PIPAN	28. 06. 1927 26. 05. 1932 11. 01. 1928	09. 03. 2007 23. 02. 2007 19. 02. 2007
KO DIS Krmelj - Tržišče Fanika BLAS Rudi JANEŽIČ Jože METELKO	24. 03. 1934 19. 02. 1938 24. 02. 1913	28. 11. 2006 24. 11. 2006 18. 02. 2007
KO DIS Koper Peter TURŠIČ	01. 10. 1936	14. 03. 2007

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Kranj Katarina DOLINAR	26. 04. 1923	09. 04. 007
KO DIS Lenart Franc BRONČIČ	28. 01. 1918	17. 06. 2006
KO DIS Leskovec Ana BOGOLIN Jože DOLES Franc FELICIAN Edvard KRANJČEVIČ Jože PACEK Alojz PIRC Ema ŠKOFLJANEC Anton URBANČ Amalija ZAGORC Alojz ZORIČ	20. 08. 1932 05. 07. 1919 30. 10. 1918 12. 10. 1927 02. 04. 1929 25. 09. 1921 04. 12. 1932 21. 05. 1924 28. 11. 1922 01. 01. 1914	03. 04. 2007 06. 01. 2007 27. 02. 2007 16. 01. 2007 19. 03. 2007 17. 01. 2007 02. 01. 2007 24. 01. 2007 21. 02. 2007 19. 03. 2007
KO DIS Ljubljana Moste-Polje Inka GOREČAN Franc KRALJ Doroteja KRAMŽAR Roman STEPANČIČ Ladislav ŠINKOVEC Antonija ŠTOKA Danica ŠTRASER	29. 12. 1929 24. 01. 1942 04. 02. 1931 12. 07. 1926 23. 02. 1930 19. 12. 1916 19. 09.1929	03. 2007 30. 03. 2007 08. 11. 2006 19. 06. 2006 19. 01. 2006 08. 12. 2006 13. 04. 2006
KO DIS Ljubljana Vič-Rudnik Janez ORHINI Franc FAKIN	22. 12. 1925 05. 02. 1942	07. 03. 2007 03. 03. 2007
KO DIS Radeče Alojzija GLAVAČ Martin KLADNIK Rozalija SOTLER	26. 07. 1939 31. 08. 1929 04. 07. 1923	09. 04. 2007 28. 03. 2007 22. 02. 2007
KO DIS Ravne na Koroškem Alojzija HERMAN Franc LEVIČAR Alojz PETRIČ Regina PRAZNIK Zofija PUC	29. 03. 1921 14. 09. 1924 23. 02. 1930 28. 08. 1927 23. 12. 1917	25. 05. 2006 21. 05. 2006 19. 08. 2004 06. 01. 2007 16. 07. 2006
KO DIS Studenec Anton BLAŽEVIČ Stane BLATNIK Štefka KOKOVE Jože LISEC Jože TRČEK	09. 01. 1915 24. 04. 1931 26. 12. 1928 06. 11. 1936 29. 12. 1922	02. 03. 2007 29. 03. 2007 11. 03. 2007 04. 04. 2007 15. 02. 2007
KO DIS Slovenska bistrica Antonija KODRIČ	25. 01. 1927	09. 04. 2007
KO DIS Šentjurij pod Kumom Ljudmila JANEŽIČ Fani ZUPANC	22. 09. 1935 02. 12. 1927	13. 03. 2007 02. 03. 2007
KO DIS Škofja Loka Luka HAFNER Stanka JEŠELNIK Leopold PETERNELJ Stane TAVČAR Stanislava ZUPANC Lojze JESENOVEC	11. 09. 1936 21. 12. 1926 11. 11. 1923 27. 05. 1922 11. 04. 1929 04.07. 1937	24. 11. 2006 18. 02. 2007 06. 01. 2007 06. 03. 2007 22. 08. 2006 22. 02.2007

Spomenik umrlim izgnancem v nemškem mestu Arnstadt

Na pobudo in s prizadevanjem Komisije za stike s kraji izgnanstva pri Izvršnem odboru Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 bo maja letos v nemškem mestu Arnstadt odkrit spomenik slovenskim izgnancem, umrlim v tem mestu med drugo svetovno vojno.

KO DIS Vič-Rudnik
OBVESTILO
Obveščamo člane, da bo organiziran avtobusni prevoz na OSREDNJO PRIREDITEV DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945 V BRESTANICO v soboto, 9. junija 2007, z odhodom s Kongresnega trga. Prijave bomo sprejemali 3. in 17. maja 2007 na dežurstvih.
Anton Naroglav, predsednik KO DIS Vič-Rudnik